

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VIDEKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
ÉRDETESEK:
 6-hatásos pótló sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Helyi ár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 267.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherczeg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, november 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérszék: Állami orvosok.**
- A képviselőház ülése.**
- Kraxelhuberek föltámadtak.**
- Halmos budapesti polgármester megrágalmazója.**
- Háromszázharminc korona egy emlékiratért.**
- Ksaroló köztisztviselők.**
- Merénylet, melyet két uralkodó ellen terveztek.**
- A főispáni beiktató.**
- Tárcza: Bűvészkedés. Irta: Krudy Gyula.**
- Regény-Csarnok: A kétlelkű ember. Irta: Grollner Balduin.**

Állami orvosok.

Arad, november 5.

Ugy látszik, hogy az állami közigazgatás behozatalával mégis testet ölt nálunk valahára az *állami orvosi intézmény* szervezése is. Ez azonban csak *kezdet* lehet a mi közegészségügyünk általános fellendítésének. Mert habár ezen fontos berendezkedés által nagy lépést fogunk is az *általános közegészségügy* mezején tenni. az eredmény csak akkor lesz igazán kielégítő, ha a közegészségügy érdekében *nemcsak az orvosok, hanem maga az érdekelt nagyközönség* is megteszi mindazt, a mit az ügy tőle megkövetel; ha a nagyközönség és különösen a közvetlenül érdekelt családok kezükre járnak az illető orvosoknak, hogy elérjék azt, a mi elérhető. Mert természetes, hogy csakis az ily

egyetértő közös munkától várható az óhajtott siker és eredmény.

Altalában ismeretes azonban, hogy mily kevés nálunk — különösen a köznépnel — nemcsak a köz-, hanem a családi egészségügy iránti érzék is . . . Hiszen a nagyobb: a tulságos halálozás nemcsak ott pusztít nálunk, a hol rendes helyi, községi vagy körorvos nincs, hanem ott is, ahol még több más orvos is rendelkezésre áll és pedig azért, mivel ha hívják is nagy nehezen orvost a beteghez (leggyakrabban csak egyszer-kétszer), akkor is csak annyiban követik annak a rendelését, amennyiben a „komám“, „szomszéd“ vagy egyik másik „tudós“ asszonyoknak az ellen kifogása nincs . . .

Könnyű belátni, hogy ily körülmények közt még a legjobb orvos és a legjobb akarattal is alig tehet valamit. Mert az orvos segélyétől is csak úgy lehet eredményt várni, ha annak a tanácsát és rendelkezéseit szigorúan teljesítik és ha nem elégesznek meg avval, ha netán csakis az orvosság beadására van gondjuk, egyébre azonban nincs . . . A betegeknek ily rendellenes és hiányos kiszolgálása nemcsak hogy hátrányos azokra nézve, hanem ez orvosi segélyt illetőleg még kompromittáló is, amennyiben az illetők azon mondásuk által vélik a felelősséget magukról elhárítani, hogy: „még az orvost is elhívták és mégis meghalt a beteg“ . . . Es így azt a hiedelmet keltik a közönségben, hogy — még az orvos sem

tudott a betegen segíteni; holott pedig gyakran éppen a hivatlan beavatkozásnak, vagy a hanyag kiszolgálásnak tulajdonítható a szomorú vég.

Az orvosi segédkezésnél éppen nem kisebb fontosságú dolog tehát az, hogy az azt igénybe vevő közönség az orvos tanácsát méltányolja és kövesse, az ellen ne okoskodjék és azt félre ne vezesse . . . nehogy aztán a beteg adja meg a hivatalan beavatkozás árát!

Ez a komoly kíváncsóság azonban: az orvosi intézkedés iránti bizalom és ennek a hü követése, még nagyon is hiányos nálunk; ami pedig tetemesen emeli még az orvosi kezelés mellett elhaltak számát is. Szükséges azért, hogy — ha komoly eredményt akarunk elérni, — úgy ne csak az orvosok államosításáról és azok kellő számu alkalmazásáról történjék gondoskodás, hanem arról is, hogy a közönség az illető orvos segítségét ne csak kikerje, hanem annak a tanácsát és rendelkezését a beteg érdekében állónak tartsa; és azért azt pontosan és szigorúan végrehajtani is igyekezzék. És hogy különben ne „a jó Isten akaratának“ s ne az orvosnak, vagy a betegségnek, hanem a saját önfejűségének és hanyagságának tulajdonítsa a sikertelenséget!

Hát biz ez a kérdés nálunk, hol a babona és a kuruzslás még ma is virágkorát éli, az orvosok államosításánál sokkal nehezebb; mert míg ez csakis pénzáldozatba (habár elég sulyosba is) kerül

TÁRCZA.

Bűvészkedés.

Irta: Krudy Gyula.

Történt, hogy egy sárgabajuszu fiatalember jött a faluba, a mi a völgyben feküdt. Az eső csurgott és az országúti nyárfák sárga leveleit lesodorta a szél. A fiatalember görbe botjával felszurkálta a leveleket és vigan nézegetett az esős, olomszínű tájra, a szalmaviskókra, a mik az ut mellett mutatkoztak. Kék szeme volt, sárga bajusza, kis termetű volt, de vállas, mint azok, a kik sokat csavarognak az országúton, a czipője és ruhája már több kapitulációt kiszolgált, de mindez nem vette el a sárgabajuszu fiatalember jókedvét; az eső se, a mi a nyakába csurgott: látszott, hogy ő az idővel jóbarát . . . ha esik, ha fuj, ha a nap süt. A korcsmárhoz ért és a folyosóhoz lépett, a hol a korcsmárosné álmosan üldögélt. Fekete, erős asszony volt a csárdásné, a hogy a jövevényre pillantott, nyilván tisztában volt azzal, hogy ki ő és mit akar.

— Én Baradlay Károly vagyok, bűvész és a rejtett tudományok mestere, így szolt a sárgabajuszu és meghajolt széles gesztussal. Ha volna itt egy terem, asszonyoság vagy egy szoba akár, a hol a közönséget elhelyezhetném, aki bizonyára nagyszámmal összejүүл. Szerződhetném a helybeli zenekrat is.

A korcsmárosné élénken pillantott Baradlayra.

— Maga bűvész? Es mit tud, ha szabad kérdezni? Itt jártak már bűvészek, akik nagyszerű dolgokat mutattak. Hogy egy kalapból selyemkendőt és a selyemkendőből eleve galambot sanziroztak ki: az már nem is tetszett. Tavaly egy fiut elaltattak és az álmában olyan bolondokat beszélt, hogy nevetség volt hallgatni.

A bűvész gunyosan mosolygott és a lábát rázogatta:

— Az semmi, asszonyoság. Ha majd meglátja az én produkcióimat, akkor azt mondja, hogy nagyobb bűvész még nem tette be lábát ebbe a rongyos faluba. Szabad kérdenem, hogy hívják ezt a falut?

— Popolszk, bűvész ur, Popolszk.
 — Remélem, hogy Popolszk nagy érdemű közönsége méltányolni fogja a tudományomat.

A csárdásné vállat vont és álmosan hunyorgatott a szemével.

— Egy szoba volna, mormogta. Nem éppen nagy, de más ugy se jön ide, mint a szolgabíró ur, a postás és az erdész ur.

— Ó, téved, urnóm. Popolszk minden épkezláb embere itt lesz. A pórok és a pórók is. Az én szinlapjaim csodás dolgokat ígérnek, — mondá a bűvész és zsebébe nyult, a honnan zöld czedulákat vett elő.

— Ezek azok, kiáltá, a melyek az én bűvészetemet tárgyazzák. Baradlay Kázmér

ezeremester és a bűvész, spiritiszta és kardnyelő, a kontinensen a legnagyobb bűvész tisztelettel meghívja a nagyérdemű közönséget. Csak egyetlen egy előadás, senki se mulassza el tehát . . .

— A kövér csárdásné legyintett a tenyerével:

— Hallottam már ilyent, de még csak kártyát veti se tudott az illető. Mondhatom, hogy a parasztok különösen a kártyavetést és kardnyelést szeretik.

— Meglesz minden, felelt a bűvész, majd gunyosan tette hozzá: — A legöregebb popolszkiak se látták meg az én delejes csillagjaimat.

— Delejes csillagok? — mormogta a csárdásné. — Valóban nem emlékszem, hogy láttam volna valamikor ilyesmit.

A bűvész ezalatt kipakolt. Zsebei feneketleneknek látszottak, annyi mindenféle holmit szedett ki belőlük. Főként pedig a szinlapokkal foglalkozott, a melyeken a megfelelő helyet kék czeruzával kitöltötte, hogy az előadás a popolszki fogadó nagytermében tartatik és pont hét órakor kezdetik, ülőhely husz krajczár, állóhely tiz krajczár.

Midőn ezzel elkészült, az olmos eső is elállt és csak a levelek hullottak változatlanul a nyárfákról. A bűvész hōna alá vette a szinlapokat és elindult velük a falu felé. Egy óra mulva visszajött szinlapok nélkül és igen piros arcczal. A korcsmárosné még mindig a folyosón ült és álmosan nézett az országútra.

és néhány év alatt kieszközölhető: a babona és kuruzslás kiirtása és a közegészségügy iránti érzék megjavítása legalább is 1—2 új nemzedék *alapos felnevelését* követeli, hogy az aztán az egészségesebb gondolkodást terjeszteni, művelni és megszilárdítani hivatva legyen.

De ez aztán egész és alapos munka is lenne: olyan, mely a mostani nagy halálozást évről-évre csökkentené. Erre pedig okvetlenül törekedni kell!

Valóban: „A jó közegészségügy *uttörője a jó népnevelés!*“

Ritka család az még, különösen a nép nagy tömegeiben, mely a jó egészség és a szakértő kezelés értékét méltányolni tudná; és azért az egészségügy követelményeinek, dacára az e tekintetben kiadott törvénynek és rendeleteknek, megfelelne. Es kilátás sincs arra, hogy ez az általános nagy közönyösség a népnevelésnek ez irányban kifejtett alapos megjavítása nélkül egyhamar megváltozzék...

A mint minden egyéb általános jónak, úgy a jó közegészségügy iránti érzék fejlődésének is már a *népiskolából kell kiindulni*, hogy az a felnőttek babonás és a józan értelmet nélkülöző gondolkodása ellenére is gyökeret verjen és megerősödjék... Ha tehát azt kívánjuk, hogy a közegészségügy érdekében tett szükséges intézkedések a gyakorlatban életbe lépjenek és a várt eredményt meghozzák: úgy ez bizonyos és elsősorban is a népiskolában követelendő meg, mint a honnét az újnemzedékek nagy tömegei többé-kevésbé közvetlenül a gyakorlati és nemsokára az önálló polgári életbe lépnek: a melynek tehát az egyik igen fontos hivatása az is lenne, hogy az újabb nemzedékeket a józan gondolkodás világánál vezetve, azokat a közegészségügy kérdésében lassankint a saját és a közérdek felismerésére és követésére oktassa és szoktassa... Így azok tisztultabb nézeteket vinnének az életbe és az ő tanulmányaik közzlése folytán még a szülők is gondolkodóba esnének... és okulnának a jobb és helyesebb belátás s eljárás felett... Es

könnyű belátni, hogy az ily felvilágosított nemzedék aztán az önálló életre jutván, az nemcsak a saját, hanem a közséje javára is érvényesítené az ő bővebb ismereteit és meggyőződését, úgy, hogy e tekintetben is mindinkább a fiatalok adván az irányt, a közegészség csakhamar fellendülne.

Azért szükséges, hogy az egészségügyi követelményeknek elsősorban már a népiskola, különösen és feltétlenül megfeleljen, hogy onnét a község nagy része is példát vehessen... Nemcsak tehát, hogy az épület maga az egészségügynek megfelelőleg rendeztessék be, hanem hogy abban és a körül a tisztaság és különösen az *ivóvíz* körüli eljárás (a mi főképp a ragályos betegségek alkalmával nagyfontosságú) az egészségügy kívánalmainak minél inkább megfeleljen. E mellett szükséges, hogy a növendékekben a közegészségügy iránti érzék és szeretet minél inkább felébresztessék és fejlesszessék s hogy a közegészségügyi alapismeretek, különösen a ragályos betegségek körül lehetőleg ápoltsanak.

Szóval: a népiskolák példányképei legyenek az egészséges lakóháznak, melyekben nemcsak hogy beojtatik az illető gyermekekbe a jó egészségügy iránti érzék és szeretet, hanem a hol a felnőttek is okulhatnak.

Az ismétlő iskolás lányoknak főképp a gyermekápolás ismertetése és megkedveltetése lenne a legfontosabb. Mert ez az, a mi a gyermekhalálozás csökkenését leginkább biztosítaná.

Látnivaló tehát, hogy az orvosok államosítása maga a mi közegészségügyünk terén csak félmunka lenne s hogy komoly eredményt az államosítás mellett is csak a fenti természetes uton: a közegészségügyi érzék kifejlesztése útján várhatunk. Igazi eredmény ugyanis csak úgy érhető el, ha a család az orvos utasítása szerint jár el a beteg körül, ahol a közönség a saját érdekében a maga jó szántából megteszi mindazt, amit az orvos szükségesnek lát.

Mint hogy azonban ez az elengedhetlen követelmény a mi közönségünk legnagyobb részénél még hiányozik; mint hogy az egyes családok egészségügyi érdekeit és teendőit rendőrökkel és erőszakkal kieszközölni úgy sem lehet s mint hogy végre a gyermek odaadó ápolásában a szerető anyát senki sem pótolhatja: azért okvetlenül szükséges, hogy a leendő családalapítókat, különösen az anyákat a tudatos és czélszerű nevelés által képessé tegyük arra, hogy a jó egészség követelményeinek a családjuk körében minél teljesebben megfeleljenek.

Igy aztán remélhető, hogy 1—2 újabb nemzedék felnevelésével, különösen a gyermekeik sorsát szívélyesen viselő anyák azoknak a legmegbízhatóbb gondozói és ápolói lesznek, amidőn aztán a lelkiismeretesen alkalmazandó óvrendszabályok folytán a járványos betegségek fellépte is szűkebb körben fog mozogni és a szerint enyhülni is, s a halálozási kimutatások is mindinkább kedvezővé válnak.

Különben azonban meglesz ugyan a sok kiszolgáló orvos és költség, meg a jelentés... de a megfelelő eredményre aligha hiába nem várunk, mert akkor is kevesen lesznek, kik az orvosok rendeleteit végrehajtsák!

Egy vidéki orvos.

TÁVIRATOK.

Püspökök tanácskozása.

Bécs, november 5. Holnap kezdődnek a hercegérseki palotában *Gruscha* bíboros hercegérsek elnöklése alatt a püspöki tanácskozások, a melyeken a következő főpapok lesznek jelen: *Missi* a bíboros (Görcz), *Skrbenszky* hercegérsek (Prága), *Pucyna* hercegpüspök (Krakkó), *Napotnik* püspök (Marburg), *Schuster* püspök (Grác), *Bauer* püspök (Brünn) és *Rosler* püspök (St.-Pölten.) A konferencia öt napig fog tartani.

A bűvész sebbel-lobbal jött és ledobta a rongyos kabátját.

— Hát lássuk a termet, asszony! Itt lesz az egész falu, még a csecsszópók is. Néhány produkciómát bemutattam a parasztoknak és eltátották a szájukat.

A korcsmárosné a vállán keresztül hátrafelé bökött.

— Itt van az a szoba, mondta.

A bűvész rögtön benyomult a szobába és felforgatta a székeket és az asztalt. Semmi sem tetszett neki, ám mindig biztatta a korcsmárosnét, hogy azért nem kell félni, ő mindent rendbehoz. Felállította a székeket, majd az asztalt, egyszerre kiáltozni kezdett:

— Egy zöld asztalterítő kell nekem. Istenem, hol veszek egy zöld asztalterítőt?

Fel alá futkosott és verejtékező homlokát törülgette:

— Ha nincs zöld asztalterítő, nem lehet megtartani az előadást! Milyen blamázs egy terítő miatt!

A kövér korcsmárosné kijelentette, hogy zöld asztalterítő nincs az egész faluban, de a görög pap feleségének tavaly volt egy zöld szoknyája...

— Egy zöld szoknya! — kiáltott a bűvész.

Helyes Kalapját rögtön fejére nyomta és lázas izgatottsággal elrohant a falu felé. Nemsokára visszatért a zöld szoknyával, amit feje fölött lobogtatott. Lihegve beszélt:

— Szerencse, hogy a nagybátyám görög pap Erdélyben. Az asszony hallani se akart a szoknya idekölcsönzéséről. — nagyon buta asszony.

Attól félt, hogy valami ördögöt bujtatok el a szoknya ráczai közzé — pedig már nem is fiatal nő. De mikor nagybátyámról kezdtem beszélni, megnyugodott és ide adta a szoknyáját.

A bűvész élénken és vigan beszélt, mint a ki meg van elégedve önmagával. A papné zöld szoknyáját a feje felett lóbázta, mint egy zászlót. A szobába sietett vele, hol a szoknyának az a szerep jutott, hogy az asztalra borítottatott.

Közben leszállt az alkony és a bűvész mindent elrendezett, Popolszk nagyerdemű közönségét várván. — Az asztal mögé függőnyt akasztott, amit rejtélyesen lengetett. A gyertyákat is meggyújtotta az asztalon és izgatottan bajszát ránczigálva járt-kelt a teremben. Szép lős kezeit tördelte és jajgatott:

— Maga lesz az oka, virágszál korcsmárosné, ha a nagyerdemű közönség elmarad előadásomról. Még csak egy lámpát sem gyújt, hogy itt világosabb legyen. Pedig ha eljönnek az urak, akkor lesz ivás. Remélem, Popolszk előkelőségei szoktak inni.

— Vízet, bűvész ur, felelt a korcsmárosné. Itt tönkre megy az ember. A parasztok vizes spirituszt isznak, az urak pálinkát.

A bűvész kezeit tördelte:

— Istenem, már este van és a pénztár kong az ürességtől. Ilyen helyre kellett nekem kerülni, hol nagy tudományom mellett éhen halok.

Ekkor lábsurolás hallatszott a folyosóról és két paraszt kandikált be az ablakon. A bűvész felnyitotta az ajtót.

— Tessék belépni, mindjárt kezdődik mondta és egy kis csengetyüt megrázott.

A parasztok huzódzkodtak, a bűvész hiába biztatta őket. Végre az öregebbik és görbébb kirukkolt vele, hogy öt krajczárt szívesen fizetnek — ketten. A bűvész nem jött zavarba, vidáman felkiáltott:

— Ot krajczárt?! Ide vele. A többit majd elhozzák holnap. Tessék, nagyerdemű közönség.

A parasztok beléptek és a falhoz huzódtak. A bűvész az ajtónál maradt és magában morfondirozott, közben félszemmel a parasztokat figyelve, a kinek halszagu csizmája egyszerre bezagositotta a szobát. A bűvésznek kedve lett volna kidobni a parasztokat, kik elriasztják az előkelőségeket.

Am nem jött senki. Az eső ismét megeredt s hullott a fekete éjben a sáros falura. A bűvész fejét ide-oda kapkodta és szemét addig meresztette a feketeségbe, a míg két forró könyecsepp csurgott ki belőle. Vidámsága eltűnt és elkeseredetten nézte az olcsó parasztokat.

Mikor — egyszerre, — mintha az ég küldte volna, társaság közeledett. A papné jött, egy nagy csomó gyerekekkel, majd két kövér ur, kik nagyon szuszogtak és kiabáltak, hogy disznóság és disznóság valami, a mi itt közben történt.

A papné természetesen nem fizetett belépődíjat, a gyerekek se, — ötven voltak és a művész elkeseredetten nézte őket és a zöld szoknyát, hogy vajjon mind a zöld szok-

A kínai háború.

London, november 5. A Times jelenti Pekingből e hó 1-éről: Az udvar köréből Szingantól érkező hírek mind megerősítik azt a fölte-
st, hogy a császár nem fog visszatérni Pekingbe, és a szövetségesek csapatai el nem hagyják a várost. A paotingfui helyettes kormányzónak és négy más hivatalnoknak halálra ítélete itt általános meglepetést keltett. A vizsgálat kiderítette, hogy egy paotingfui amerikai asszonyt meggyilkolása előtt gyalázatos módon megcsönkítettak. A két kínai tempom elpusztítása magában nem lett volna elegendő megtorlás ezért gyalázatoságért. Sanghaiból jelentik a Times-nak hogy *Liukunjit* és *Csangcsitungot* átketárgyalási biztosokká való kinevezésükkel gyidejüleg utasították, hogy maradjanak mostani tartózkodási helyükön és levél- és táviratváltás után tanácskozzanak a többi tartományokkal.

London, november 5. A reggeli lapok egy e hó 3-án kelt sanghaji táviratot közölnek, a mely szerint a császár *Liucsvangliu-t* a cenzori hivatal és a kultuszminiszterium elnökévé nevezte ki. Liucsvangliu idegenellenes és reakciós nézeteket vall és befolyása egyre növekszik.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 5.

Polónyi Géza már kora reggel — 9 órakor — bejött a Házba, s fel és alá baktatva, gesztikulált. Majd elfogta *Kossuth* Ferenczet, később *Rakovszky* Istvánt és külön-külön elmondta nekik, hogy mit fog beszélni. A boldogok! Legalább megszabadultak attól, hogy a Házban meghallgassák a nagy Izét, aki fenyegetését csakugyan beváltotta és 2 óra hosszat untatta kis számú hallgatóit.

Szilágyi Dezső sem azért ült az első sorba, mintha valami nagyon érdekelte volna, mit mond *Is* ur, hanem azért, hogy gunyos mosolyával tegye tönkre már eleve is minden állítását.

Polónyi aztán beszélt 11-ig, 12-ig, s 1 óráig és még mindig nem akarta befejezni beszédét, *Szilágyi* összecsapta a jegyzeteit és *Ötvös* Károly is. Tehát csak holnap beszélnek, Polónyi már megint beleköpött a tálba, ma nem lehetett a házassági javaslatához másnak is hozzáférni.

Részletes tudósításunk itt következik:

nyához tartoznak-e? A gyerekek között volt szőke, barna, sőt egy vörshaju is. „Az egész rokonság itt van, — mormogta a bűvész, — egy zöld szoknyáért. Komisszág!” A kövér urak ellenben első helyet kértek és büszkén fizettek. „Hát lássuk!” — kiáltott a kövérebb, mikor helyet foglalt. Ez a szolgabíró volt, a czimborája a postamester.

A bűvész tehát eltűnt a függöny mögött, majd kijött és különböző mutatványokkal állott elő, a melyekhez a segédeszközöket a közönség köréből kérte. Így: szolgabíró a kalapjából annyi papír-szalagot huzott ki, hogy volt álmélkodás, a postamester zsebmondóját pedig egyszerűen lenyelte. Közben szónokolt, izgett-mozgott és mindenben tetszésére óhajtott lenni a közönségnek. Egyszer azzal fordult a közönséghez, hogy akadna-e valaki, aki egy öt vagy tízforintos bankjegyet kölcsönözne neki. A bankjegyet ő el fogja égetni.

A szolgabíró természetesen kivette tárczáját és átadta a bűvésznek a kért bankjegyet. Tízforintos volt, mindenki látta, mert a bűvész többször meglöbögötte a levegőben. Majd a függöny mögé vonult, hogy előkészítse a tizest az elégetésre.

A bűvész sokáig nem jött elő, a közönség már türelmetlenkedett. A szolgabíró kiáltozott: „Hollá, bűvész ur, mi van a tizesemmel!” Mintán a bűvész nem felelt, a függönyhöz ment és botjával félrehárította azt. A függöny mellett az ablak nyitva volt. A bűvész arra elmenekült a tizeszel.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor és Hegedüs Sándor miniszterek.

Az ülés megnyitása után

Hegedüs Sándor miniszter egy h. é. vasutáról szóló jelentést terjesztett be.

A trónörökös házassága.

Polónyi Géza: E javaslattal olyan törvényt akarnak a nemzetre oktroyálni, a mely az alkotmánynyal teljesen ellenkezik és veszedelmet rejt magában. Koczkára teszi még a nemzet becsületét is. (Gunyos felkiáltások jobbról: ujjé!) No majd ő bebizonyítja. Mennyi félreértésnek volt ő kitéve, a miért 1894-ben, a házassági törvény tárgyalása alatt, az uralkodó család házassági jogának a szabályozását követelte. Ha az megtörtént volna, úgy most nem kellett volna a jelen javaslattal foglalkozni. A házi szabályok becikkelyezése nélkül még sok kellemetlenségünk lesz az udvari nyilatkozatok miatt. Hiszen épen azért, mert nálunk nincsen érvényben a házi szabálya az uralkodó háznak és nálunk a törvény ellentétben van az uralkodó ház szokásjogaival, nem is kívánnak az uralkodó ház tagjai magyar állampolgárok lenni. Hiszen minden nálunk időző főherczegnő, alig hogy a harmadik hónapban áldott állapotban van, már Abbáziába siet, nehogy a születendő főherczeg, vagy főherczegnő magyar állampolgár legyen. (Élénk derűtség.)

Rakovszky István: Ebben igazuk van! (Zajos derűtség.)

Polónyi: Hiszen a miniszterelnök ur azt is csak elhitei magával, hogy ismeri a hausgezetzet?

Széll: Itt van!

Polónyi: Ott van? Nohát nincs ott. (Zajos derűtség.) Nem is ismeri az egész házi szabályt. Tud-e a miniszterelnök ur arról, hogy O felsége 1889-ben kiegészítette a hausgezetzet? Hiszen azt a részt, a melyet a kormányelnök felolvasott, csak *Wekerle* Sándor kapta meg először, az ő elődei még annyit sem ismertek a hausgezetzből, mint önök. (Derűtség.)

Kikből áll az uralkodó család? (Olvassa.) A császárból, — sic! — a magyar király nem tartozik az uralkodó családhoz.

Széll: Az ősi szokás is bizonyít!

Polónyi: Aha! Én majd beszélek. (Zajos derűtség.) Kérde, melyik része a hausgezetznek kívánja ezt a javaslatot? Egyik része sem, sőt kétségtelen, hogy a jelen javaslat még a hausgezetzczel is ellentétben áll. (Derűtség.)

Bartha Miklós: 5 perc szünetet kérünk.

Elnök az ülést felfüggeszti; (Derűtség.) Szünet után.

Polónyi Géza: A successors archiducest is rosszul magyarázza az egész szabadelvűpárt. Mert hiszen annak idején az 1723 I és II tcziket Lipót és József gyermekei javára hozták, a kik lemondtak a főherczegségről. (Ellenmondások.) *Horánszky* Nándor azt mondta a morgantikus házasságról, hogy benne van a magyar közjogban és magánjogban, de előbb *Széll* Kálmán miniszterelnök tagadta, hogy az ilyen házasság a magyar törvényen alapulna. Ha tehát *Horánszky* egy hosszu utra indult megvédeni a kormányelnök álláspontját, jó lett volna előbb megnézni, mit mondott *Széll* Kálmán. (Derűtség.) Mutasson neki *Horánszky* olyan morgantikus gyereket, aki magyarul tudott és nem lett főrendiházi tag? (Nagy derűtség.)

Polónyi kibeszéli az ülést.

Végül kijelenti, hogy a javaslatot soha sem fogja tiszteletben tartani.

Ezután még *Horánszky* igazította helyre félreértett szavait, mire az ülés véget ért.

Merénylet,**melyet két uralkodó ellen terveztek.**

(Akik *Károly* román királyt és *Sándor* szerb királyt halálra ítélték.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Bukarest, november 5.

Az idegen államok képviselőinek és a bolgár külügyminiszternek ma nyújtották át azt a vádiratot, melyet az *ilwoferi* ügyészség szerkesztett meg, a román és szerb király élete ellen tört összeesküvés ügyében. Az ügyirat 82 nyomtatott oldalra terjed és 12 fejezetre oszlik.

Ez ügyiratból megtudjuk, hogy nemcsak komplottot szőttek a két király élete ellen, hanem már előkészületek is tétettek a merénylet kivitelére. A törvényszék elé ugyanis egy levél jutott, melyet *Sarafow* irt, melyben a következők állanak:

„Örködjék a fölött, hogy a főczél elérhető legyen. Tanulmányozza az ügyeket minden oldalról, hogy azon a napon, amikor a kivitelre való jelt kapja, készenlétben lehessen.”

Trifanow kijelentette, hogy a levélben hangsúlyozott főczél alatt *Károly* király meggyilkoltatását értette. 1899. év december elején — beszéli *Trifanow* — a bukaresti „Unirea” szállóban gyűlés volt, melyen *Sarafow*, *Pop-Arsow*, *Bosneakow*, *Bogdanow-Hagin* és *Trifanow* vettek részt. Miután *Sarafow* a jelenlevőket a maczedóniai komité esküjével megeskette, emelt hangon jelentette ki, hogy a komité elhatározta a háborút és a fölkelési napot 1900 júniusára tette.

— Egész Bulgária — mondotta — talpon lesz ekkor. A herczeg és a kormány megegyeztek már velünk és el vannak ragadtatva a komité tervétől. Ezután *Sarafow* *Trifanow* felé fordult azzal a kérdéssel, vajjon mely eszközök volnának a legczélyszerűbbek nézete szerint arra, hogy Szerbiában és Romániában zavart és nyugtalanságot idézzenek elő. Midőn *Trifanow* a zsidókérdést jelölte meg, *Sarafow* örömmel fogadta azt; csak azt indítványozta, hogy valami fontosabb, nagyobb dologra vállalkozzanak: így a román és szerb királyt le kell gyilkolni, mert e két állam, ha a bolgárok Maczedóniába törnének, közbevetné magát.

— A bolgároknak, ugymond, nincs nagyobb ellenségük, mint e két király.

Ezen az ülésen *Bosneakowot* bizták meg azzal, hogy *Károly* királyt meggyilkolja. További levelekben *Sarafow* a *Károly* király elleni merényletről úgy nyilatkozik, hogy az könnyen kivihető lesz, mivel a király gyakran kíséret nélkül indul sétára.

A király meggyilkolásának eredeti terve abban állott, hogy *Bosneakow* törrel, *Pop-Arsow* revolverrel fölfegyverkezve fognak a királyra lesni, míg *Bogdanow* kötelessége abban volt, hogy a két merénylet pékruhával lássa el és szökésüknél segélyükre legyen. December 18-án este elhatározták, hogy másnap, vasárnap délután a *Dumovicza*-hid mellett fognak a királyra lesni. Ezen és a következő napokon a merénylet törrel és revolverrel fölfegyverkezve, hiába vártak.

Miután a karácsonyi ünnepek közbejöttek, a merényletet januára halasztották. Később a tervet oda módosították, hogy *Károly* királyt nem törrel, hanem bombával fogják elpusztítani melyet *Bogdanow-Hagin* dobott volna eléje. Utóbbi elismeri, hogy e tervről *Trolew*-vel beszélt. E merénylet tervét azonban elhalasztotta az a fontosabb terv, mely *Fitowski* meggyilkolásáról szólt. Február 1-én a két merénylet letartóztatták. Julius hóban azonban ismét sza-

badlábra helyeztetek; nyomban Bulgáriába utaztak, hogy a rendőrség figyelmét magukról letereljék.

Időközben Mihaelianut meggyilkolták. Es ez döntő hatással volt tervükre. A vallomások legbecsesőbbjeit *Alexow* szolgáltatta, aki eleinte csökönyösön tagadott. Később azonban mindent elmondott és a rendőrség az ő vallomása révén jutott a legbecsesebb adatok birtokába.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: A bibliás asszony, operette. (Páratlan bérlet.)

Szerda: Himfy dalai, szimf. (Páratlan bérlet-szünet.)

Csütörtök: Erdőszepe, szimf. (Páros bérlet.)

Péntek: Báránykák, operette. (Páratlan bérlet.)

Sombat: Báránykák, operette. (Páros bérlet.)

Vasárnap: Délután: Aranyasszony, vigjáték. Este: Kis szökevény, operette. (Páratlan bérlet.)

* **A becsület.** Suderman sötét színben fette ezt az életképet, de sajnos, ez a hátsó lépésön lakók életéből meritett kép igaz és való. Az igazságot pedig nem kell külön megalakítani; megnyilvánul az minden külön színészeti raffineria nélkül. A színésznek ily szerepek eljátszásánál csak természetesnek kell lenni és a hatás önként jelentkezik. Természetes volt *Mezey*, mint öreg Heinecke. Így néz ki a nyomor teste és lelke, érülete, gondolata és megmételezett becsülete. *Palágyi* Róbertje nagy és nehéz vállalkozás volt, de igen ügyesen alkotta meg. A fájdalom elementáris kitörése közben organuma gyöngének bizonyult ugyan, de játéka elég hüen jellemezte lelki állapotát. *Fenyéri* Trast grófja a művész jobb szerepei közé tartozik; némely jelenetében azonban több melegség lett volna kívánatos. Ugy látszik, szokásává vált a zsebkendőt folyton kezében tartani — ez pedig nem valami chik-dolog. Igen kedves alakítás volt *Turchányi* Olga almája; jellegzetes volt *Kalocsa* Róza Augustája és igaz volt *Tolnayné* az öreg Heineckené szerepében, aki *Mezeynek* méltó partnere volt. *Czakó*, mint *Michalsky* ügyesen játszott. Az összejátekából igen élesen kiritt *László* (Brandt) és *Rubos* (Stengl.) Mindketten határozottan gyengék voltak és a szerep felfogásában alaposan tévedtek. Ez a két alakítás még a legbolondosabb operettben is tulzottnak nevezhető. Így nem szabad játszani. Sudermann ilyen torsi alakokat nem visz be az ő színművébe. Ilyeneket talán *Feld* Matyi vagy *Kövessy* teremtenek meg vásári darabjaikban.

* **A párisi élet.** Vasárnap este már öröme telhetett az igazgatónak, látván a gyönyörű telt házat. A párisi élet még ma is majdnem egy félszázad után frissen tartotta meg vonzerejét; de *Felhő* Rózsi, *Turchányi* Olga és *Rubos* játékokkal és énekükkel emelik az operette hatását és a közönségnek derült és kedves színházi estét szereztek. Kissé szokatlan jelenség azonban az, ha a színész a színen másik színészársát lekoitizálja. Ezt tette *László* aki *Parlagi* levéláriájának eléneklése után ezt a megjegyzést rögtönözte: „Szép-szép, de egy kissé hosszú!” Nem ösmerjük a színházi szabályokat, de azt hiszük, hogy ez nem volna megengedhető.

* **A diurnista.** Ezt a fővárosi életkép-telenséget adták vasárnap délután nagyon kis számú közönség előtt. Ha meggondoljuk, hogy vásár vasárnapja volt, tehát oly nap, melyen a színház eddig jó bevételre számíthatott, feltűnő ez a részvétlenség. A szomorú gazdasági viszonyok bizonyára szintén közrehatnak, de egészen még sem lehet ezt az eredményt arra a számlára írni. Helytelen volt a darab megválasztása is; ily sületlenséggel nem lehet közönséget vonzani; de igenis lehet a már benlévő közönséget a színházból kiűzni. Es ez megtörtént vasárnap délután. *Rubos* rendező a függöny mögül észrevevén ezt az exodust, a színészekhez fordult ezzel a kéréssel:

— Gyerekek alakítsatok az Istenért, mert szökik a publikum!

A színészek alakítottak, amennyire csak tőlük tellett, de bizony a diurnistából sokat alakítani nem lehetett. Próbálja meg a művezetőség és tüzzön ki jó darabokat vasárnap

délutánra pl. tündér-mesés, vagy egyéb kiállítós darabokat; vagy rendezzen be ifjúsági előadásokat a tantestületek támogatásával, akkor lesz telt ház egyrésztől, és erkölcsi siker másrésztől.

* **Szegény Festetich Andor gróf!** A vidéki színészet országos főügyelőjének, *Festetich* Andor grófnak a vidéki színészet rendezését célzó kerületi beosztása ma holnap olyan állapotba jut, hogy apró hirdetés útján kereshet a felügyelő olyan kis községet e magyar földön, ahol helyesléssel találkozik az ő tervezte, melyet ritka egyértelműséggel utasítanak vissza az összes érdekelt városok. Ez történt eddig Debreczenben, Pécsen, Nagyváradon, Temesvárott, és ezen sors vár a beosztásra *Szombathelyen* is. *Szombathelyről* írják, hogy a vidéki színészet felügyelőjének tervezte szerint *Szombathely* jövőre oly szini kerülete oszthatnak be, mely *Szombathely Székesfehérvár, Veszprém Zala-Egerszeg, Kőszeg és Siófok* állomásokból alakíthatnak. Ez a tervezet a legszélsőbb tájékoztatás eredménye, mert *Szombathelyen* teljességgel meg nem állhat oly társulat, a milyen *Siófokon, Veszprémben, Kőszegen* és *Zala-Egerszegen* prosperálni képes. A sokféle mesterkelt szini kerületek rendszerében ennél képtelenebb gondolat még fel nem merült s előreláthatólag annak effektuálása minden időkre és végképp ki van zárva.

* **Katona emlékezete.** Nagyváradról értesítenek bennünket, hogy november 11-én *Katona József* emlékeztetést ünnepli a *Szigligeti-Színház*. A költő születésének évfordulója lesz akkor s ez alkalommal klasszikus drámáját: *Bánk-bánt* adja elő a társulat. Az ünnepi előadásra *Somogyi* igazgató nagydíszű új jelmezeket készíttetett. Nagyon célirányosnak tartanók, ha a mi színházunk is megünnepelné e napot és a diszeloadásra az ifjúság az iskolák vezetőinek buzdítására testületileg megjelenne. Hadd legyen egyszer legalább a színház az iskola támasza és segítője irodalmi nagyságunk emlékeztetének megünnepelésében.

* **A főispán beiktatása** alkalmából rendezendő *diszeloadásra* a páratlan bérlők jegyeit a rendező bizottság határozata szerint kedd déli 12 óráig tartja fenn a színház pénztárosa.

* **Eötvös Károly munkái.** *Révai* testvérek irodalmi intézete most közli a közönséggel azon irodalmi esemény híret hogy *Eötvös Károly* munkáit összegyűjtve kiadja. A magyar olvasó közönség bizonyára nagy örömmel fogadja a kiadást, mert hiszen *Eötvös Károlyról* méltán mondja a kiadó cég, hogy nagysága és kiválósága benne élt a köztudatban, bár nem voltak könyvei, s így értékét a jelen meg nem foghatta. Pedig *Eötvös Károlyban* a régi íróban új klasszikusra lett az irodalom, még pedig olyanra, akire óhajtvá ásitozott, akiben a magyar ész és szív, tehát magyar szellem megvan a legteljesebb gazdagságban. Az irodalmi intézet rendkívüli diszszel állítja ki *Eötvös Károly* munkáit. November elejétől havonként két-két kötet jelenik meg: egy kötet bolti ára 4 korona diszkötésben 6 korona: A gyűjtemény vételára 3 koronás részletekben törleszthető. A nagyérdéki irodalmi ujdonság első kötetei *Utazás a Balaton körül* már megjelentek és kaphatók *Révész* Nándor könyvkereskedésében.

* **Makó színészete.** Már megemlékeztünk arról, hogy *Rónay* torontáli főispán maga vette kézbe megyéje színügyének rendezését. E célra *Nagykikindára* anketet hívott egybe. A torontáli színügyi bizottság ezen anketen elhatározta, hogy a szinikerületbe beléveszik *Zombor, Makó, Szentés, Pancsova, Békés-Csaba, Nagy-Becskek, Nagy-Kikinda, Török-Kanizsa, Nagy-Szent Miklós, Török-Becze, Módos* és *Zsombolya*. Ezen megállapodást *Rónay* főispán körlevélben közli a fenti városokkal egy hozzájuk intézett átiratban, melynek végső passusa így hangzik:

Kérőleg fordulunk az érdekközösségbe vonni óhajtott városok közönségéhez és kérjük, hogy a kerület megalakítására vonatkozó fentebb ismertetett tervünket elfogadni és ily értelemben a vidéki színészet országos felügyelője gróf *Festetich* Andorhoz *pártoló levelet intézni sziveskedjenek.*

Eddig tehát az országban csak egy kerület hajlandó *Festetich* gróf eszméjét megvalósítani. Az egyes városok azonban mitsem akarnak tudni a reájuk oktrogált kerületi be-

osztásról. *Makó* város még nem nyilatkozott: óttai mérvadó körökben azonban a hangulat nem kedvező e szörnyesme iránt.

* **Rózsahegy Kálmán vendégszereplése Kolozsvárott.** A budapesti Nemzeti színház igazgatója *Rózsahegy Kálmán*, a kolozsvári színház volt jeles tagját, mint azt már közöltük, jövő év november 1-étől kezdve szerződtette. *Rózsahegy* két hónapig még *Meránban* fog tartózkodni s azután mindaddig, míg a Nemzeti színháznál való állását elfoglalhatja, vidéken fog vendégszerepelni. Első fellépése *Kolozsvárr* lesz, honnan három évvel ezelőtt távozott el a Magyar színházhoz. Mint értesülünk, *Leszhay* is tett lépéseket aziránt, hogy a kiváló tehetségű művész nálunk vendégszerepeljen.

* **Tiszai Dezső** volt pécsi szinigazgató emlékeztetere gyászistentisztelet volt tegnap *Pécsen*, nagy közönség részvéte mellett. Az özvegy, a szintársulat és a műszaki személyzet a holnapi napra koszorukat küldötték *Luzernba*, ahol azokat *Tiszai Dezső* sirján fogja a luzerni rendőrség egyik hadnagya elhelyezni.

* **Hilgermann Laura** csödben. A kir. operánknak egyik volt büszkesége és jelenleg a bécsi opera tagja, ki a színházi rovatban mindenkor a legnagyobb elismerést aratta, ma már a hivatalos lapba került bele, még pedig azon szomorú rovatába, melyben a vagyonilag tönk-rejutottak szerepelnek. *Hilgermann Laura* ellen ma kimondták a csödot. Ez az eset művész körökben kinos feltűnést okozott.

* **Klasszikus vigjátékok.** *Kolozsvárott* a művezetőség nagy sulyt helyez a klasszikus vigjátékokra. *Molière* és *Shakespeare* gyakran szerepelnek a műsorban. Az ottani művezetőség ezen törekvése föltétlen dicséretet érdemel. Legutóbb „A tévedések játéka” került színre, amely a helyzet komikumon alapuló vigjátékoknak legtokéletebb példája, amely mulatóságosság dolgában sem hátrál meg semmi vigjáték előtt. Nincs az az agyafurt francia *Bisson*, aki ilyen helyzeteket meg tudna teremteni. Nagyon üdvös dolog volna, ha a francia léhaságok helyett a mi művezetésünk *Kolozsvár* mintájára ezekre a darabokra is kiterjesztené figyelmét, miután színészeink legtöbbje arra termett, hogy az ily darabok kitűnő előadásban színre kerülhessenek.

* **A „Philharmonia egyesület”** ma esti próbája péntekre lett elhalasztva, mert a közreműködők nagy része az „Oratórium-egyesület” mai próbáján vesz részt, melyen a szerdai nagymisén előadandó darabokat próbálják.

Háromszázezer korona egy emlékiratért.

(Zsarolási kísérlet egy főúr ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

Csunya és botrányos hajsztát folytat évek óta egy milanoi házaspár a magyar főúri világ egy előkelő tagja ellen, azzal fenyegetve, hogy világra szóló botrányos leleplezéseket hoz róla nyilvánosságra, ha — *százötvenezer forinttal* nem váltja meg magát a kellemetlenségtől.

Gróf *Erdődy* Györgyről, a magyar főrendiház örökös tagjáról, a mogyorókeréki és gyeplüfuzesi uradalom tulajdonosáról van szó: ő ellene működik a külföldi zsaroló banda, nem riadva vissza a fenyegetések semmiféle módjától. De a gróf sem riad vissza a fenyegetéstől, följelentette a zsarolókat s az ügy még é hónapban tárgyalásra is kerül a milanoi törvényszék előtt. Az eset előzményeit így írják meg *Milanóból* egy *berlini* újságnak, a *Lokal Anzeiger*-nek: 1870-ben történt, hogy egy *Ravasi* nevű olasz színész *Kairóban*, az odavaló színházban megismerkedett egy dúsgazdag magyar mágnással, gróf *Erdődy* Györgygyel. Mikor aztán a színész 1872-ben kis csecsemővel tért vissza *Génuába*, az olasz újságok színházi krónikái mind azt beszélik, hogy a kis babának a magyar főúr az atyja. A „kis baba” időközben hajadonná serdült és 1892-ben férjhez ment egy *Borsany* nevű milanoi urhoz. A leány ekkor azt állította, hogy

gróf Erdődy Milanóban tanuk előtt leányának elismerte, sőt éppen azért jött Milanóba, hogy tanuk előtt Ravasi-Borsany asszony atyjának vallja magát.

A gróf azonban egyáltalán nem törődött állítólagos lányával. Ravasi-Borsany asszony tehát gondoskodott róla, hogy a gróf ne térhesen egykönnyen napirendre az ő igényein át: előbb gyöngéd, majd ismét gyöngéd, végre azonban igen goromba levelet írogatott neki. Mikor aztán azzal sem érte célját, 1899. decemberében elküldte férjét és Venini Guido nevű ügyvédét Magyarországra. A gróf azonban még csak nem is fogadta ezeket az urakat, hanem ügyvédjéhez utasította őket; az ügyvéd pedig kereken kijelentette, hogy a gróf egy fillért sem fog fizetni nekik.

A férj és az olasz ügyvéd tehát visszautazott Milanóba anélkül, hogy bármit is végzett volna. De Ravasi-Borsany asszony most sem hagyta félbe leveleinek küldését. A leveleket állítólag Venini ügyvéd diktálta neki s most már erősebb fenyegetések is voltak bennük. Az egyik levélben egy nap csak azt adta hírül a grófnak, hogy ha nem fizet rögtön 150.000 forintot neki, olyan nagy botrányt fog csinálni, hogy megtudja majd az egész világ, milyen kicsapongó életet folytat a méltóságos Erdődy grófi család méltóságos sarjadéka. A gróf azonban még erre sem vetett ügyet és nem riasztotta meg magát.

Kis idővel ezután egyszer csak egy könyvecske érkezik a nevére, melynek címe így szól: *Gróf Erdődy György természetes leányának emlékiratai*. Magában a könyvben nem volt más, csak rövid tartalomjegyzéke „egy igen érdekes szenzációs regénynek, mely nyilvánosságra kerül, ha a gróf a követelt 150.000 forintot meg nem fizeti.” Amde a gróf a zsarolásnak ettől a módjától sem ijedt meg, hanem följelentést tett a bíróságnál. E hónap 15-ikén meg is tartják már a végtárgyalást a milánói törvényszék előtt Ravasi Claudina, férjezett Borsany asszony és Venini Guido ügyvéd ellen zsarolási kísérlet címén s a tárgyalást feszült érdeklődéssel várják.

Igy szól a berlini ujság milánói tudósítása. — Gróf Erdődy György most ötvenhét esztendő. Ezidő szerint Bécsben van, de jobbra Budapestre lakik.

Kraxelhuberek föltámadtak.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 5.

Pozsonyban újra feltámadt a Kraxelhuber világ. A helyi német sajtó magyar ellenes agitációi nagy izgalomba hozták Pozsony polgárságát. Valósággal magyarellenes harc dúl Pozsonyban.

A pozsonyi magyar lap azt írta egy pár hét előtt, hogy: „Pozsonyban már divat lett az, hogy azok se tárgyalnak magyarul a városház födele alatt, akik például mint esküdtek, a törvényszéknél magyarul kérdezik ki a vádlottakat s magyar kérdéseket intéznek a tanukhoz.”

Ezek az állapotok arra indították Zernek Károly pozsonyi ügyvédet, hogy indítványt tegyen arra nézve, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy tárgyalás nyelve ezentúl a magyar lesz, hogy csupán azok szólhatnak fel más nyelven, akik magyarul nem tudnak, hogy a referálás magyar nyelven történik s más nyelven csak kívánatra tolmácsolja az elnök az előadottakat.

A magyarok ne beszéljenek németül. Ez a Zernek-féle indítvány lényege. Es ez nem tesz a feltámadt Kraxelhubereknek. A pozso-

nyi német lapok azt hitették el német olvasóikkal, hogy az indítvány elfogadása esetén azok a német ajku reprezentánsok, akik most a polgárok ügyeit legbuzgóbban képviselik, lehetetlenné lesznek téve. A német ajku polgárság azóta folyton gyülesezett és tanácskozott.

Vay Dénes báró főispán a Zernek-féle javaslat megbeszélése végett — minthogy az, kivált az elferdített információk következtében sok ellennézetre adott okot — szükségesnek látta egy előzetes bizalmas értekezlet összehívását. Az értekezleten résztvettek a főispánon kívül Brolly Tivadar polgármester, Kumlik Tódor polgármesterhelyettes, Andrassy Aurél főjegyző, Molec Dani főügyész, Günther M. V., Karmolin Viktor dr. és Wolff Zsiga törvényhatósági bizottsági tagok. Az értekezlet beható megvitatás tárgyává tevén a javaslatot, abban állapodott meg, hogy:

1. ami a felszólalások által használandó nyelvet illeti, minthogy tekintetben a nemzetiségi törvény apodikticze intézkedik, a menyinyiben más, mint magyar nyelven, csakis az szólhat fel, akinek anyanyelve nem a magyar, bizottsági intézkedés szükségére nem forog fenn, mert biztosra vehető, hogy a magyar nyelvűek szigorúan meg fogják tartani a törvény által megszabott köteleességeküket;

2. az egyes szakbizottságok tárgyalási nyelvét illetőleg, tekintettel arra, hogy azok nyem nyilvános jellegűek, hanem bizalmas tanácskozások, maguk a szakbizottságok döntsenek;

3. az előadás (referáda) nyelve a nemzetiségi törvény határozott intézkedése szerint csakis az államnyelv lehet s ez a szabály pontosan megtartandó; tekintve azonban, hogy a képviselők egy része nem eléggé, vagy csekély részben egyáltalában nem járatos a magyar nyelvben, minden egyes közgyűlési tárgynál, ha ezt legalább 12 képviselő írásban kívánja, az ügyek németül is referáltassanak, de csakis a magyar előadás után.

Ehhez a nagyon is előzékeny módosításhoz a városi tanács is hozzájárult, de mikor ez a határozat nyilvánosságra került, a német agitáció még féktelenebbül kezdett működni és a polgárok a „Bürger-Verein“-ben, hol Szilágyi Dezső szokta beszámolóit tartani, újabb értekezletet tartottak. Itt elejétől végig szenvedélyes jelenetek folytak le és az egész gyűlésnek határozottan magyarellenes jellege volt. A polgárság kimondta, hogy semmiféle magyarosítási reformot nem akar, maradjon minden a régi-ben. A jelen volt magyarok közül többen felszóltak, hogy meggyőzzék a német polgárságot, de valamennyi magyar szónokot lehurrogták. Így járt Kramolin Viktor állami főügyész is. A gyűlésen még azzal is fenyegetőztek, hogy ha a magyarok el nem hallgatnak, a közgyűlési jegyzőkönyvek magyar nyelven való vezetését is visszánémetesítik, pedig ezt már 1883-ban megmagyarosították.

Mint egy újabb távirat jelenti, a városi közgyűlés ma össze is ült a fenti kérdésben határozni. Itt az a meglepő dolog történt, hogy Zernek Károly a polgármesterhez intézett levelében indítványát visszavonta. A törvényhatósági tagok nagy csendben vették ezt tudomásul.

Az utcza azonban egész másként fogadta a dolgot. Óriási tömeg fogadta a közgyűlést elhagyó városatyákat, kik közül a német párti vezérembereinek hangos abczugolás jutott. A tömeg órákon át tüntetett az utczákon.

SPORT.

+ Temesvári tisztek vadászversenye. A 7. tűzér-dandár temesvári lovasiskolája szombaton, Szt.-Hubertus napján, sikerült vadászversenyt rendezett, melyen mintegy ötvenen vettek részt, köztük Weiss altábornagy is, ki mint szenvedélyes lovas, már az októberben tartott két vadászversenyt is végig lovagolta. A futam több mint 9000 lépés volt, meglehetősen nehéz talajon s körülbelül 20 percig tartott. A master, a lovasiskola parancsnoka, Gans tűzér-főhadnagy volt. Győztes nehéz küzdelem után Blaskovich temesvári főhadnagy lett, Lobinger kis-szentmiklósi és Schuff temesvári tűzér-hadnagyok előtt. Este a Koronaherczeg szállóban fényes bankett volt, melyen több mint 100 tiszt vett részt.

Zsaroló köztisztviselők.

(Leleplezett csalóbanda.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 5.

A közigazgatás terén ismét szegyenletes visszaélésekről ad hirt egy Pozsonyból érkezett táviratunk. A hivatalos hatalommal való visszaélés oly sokféle változataiban jelentkezik az újabb időben, hogy nem csoda, ha a közbizalom megrendül ép azon közegekkel szemben, kiknek legfőbb hivatásuk volna a törvény pontos és pártatlan alkalmazása és végrehajtása. Ezen szomorú jelenségek a magyar közigazgatás alapos reformálását égetővé teszik és ez nem lehet más alapon, minthogy a közigazgatás államosíttassék.

A legutóbbi elszomorító és szegyenletes esetről a következő sürgönyüdvösítést kaptuk:

Skicsák Emil Szereden igen jó és jövedelmező gyógyszerár tulajdonosa, ki a gyógyszerár monopoliuma által csinos kis vagyonhoz jutott. Ez sehogysem tetszett Kulricz ot-tani községi jegyzőnek és sokáig törte azon a fejét, hogy mikép lehetne ebből a becsületesen összegyűjtött vagyonból okos módon valamit elharácsolni. Volt egy eszméje a furfangos jegyzőnek, de ez csak akkor vezethetett volna sikerre, ha olyan emberek segédkeznének neki, akik hivatalos tekintélyükkel neki is és eszméjének is sulyt és komolyságot kölcsönöznek.

A jegyző eleinte tapogatózott Rosenbaum Armin járási orvosnál és a gyöngye jellemű ember csakhamar belément a hálába és most már együttesen okoskodtak azon, hogy mikép lehetne a bűnös tervet megvalósítani. Csakhamar kiesztették, hogy ha a főszolgabíró ur őket támogatná, akkor nyert játszmájuk volna.

Kiss Vilmos nagyszombati főszolgabíró hamarosan megértette az egész manipulációt és rövid idő múlva teljes egyetértés volt közöttük és így történt, hogy a községi jegyző, a járási orvos és a járási főszolgabíró egy nyomorult bűnbandába szegődtek és áldozatul kiszemelték Skicsák Emil szeredi gyógyszerészt.

Ez a bűnbanda ugyanis hivatalos módon tudatta a gyógyszerészszel, hogy a kormány Szereden egy második gyógyszerárát kíván felállítani. Ez pedig nagy baj volna Skicsák Emilre. Megértették továbbá azt is vele, hogy bizonyos általuk felterjesztendő nyilatkozatokkal, átiratokkal és kimutatásokkal ki tudnák eszközölni a miniszteriumban, hogy ez a második patika fel ne állíttassék. Megértették végre vele azt is és ez volt a fő, hogy egy kis pénzecskebe kerül ez az önzetlen eljárás és jó lesz, ha a gyógyszerész hamarosan ad nekik erre a célra abból a megtakarított kis vagyonkából.

A gyógyszerész jóhiszeműségében belément az ajánlatba és adott szépecskén pénzt

bandának. Lassanként csak azon vette észre magát, hogy egynehány ezer forintja már elszótt.

A banda vérszemet kapott és folyton fejte tehenet. De már végtére mégis csak megszalta a dolgot és arra a tapasztalatra jutott, hogy a második patika nem okozhatna neki any kárt, mint ez a banda.

A gyógyszerész erre az újabb zsarolási kísérlet folytán feldühödve feljelentette az egész öszövetséget.

Gróf Vay Dénes pozsny megyei főispán rögn megejtette a vizsgálatot és ennek megejtése közben nemcsak ez a zsarolás, hanem ehhez hasonló több zsarolás is kipattant.

A távirati tudósítás szerint a főszolgabíró, a járási orvost és a községi jegyzőt a főispán állásaitól *felfüggesztette* a fegyelmi eljárást megindította és annak befejezte után az ügyet kir. ügyészséghez teszi át.

A főispáni beiktató.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

Az a fényes nap, mely *Urbán Iván* főispáni beiktatóját emlékeztetéssé teszi, holnapután, szerdán köszönt reánk. A meghívott törvényhatóságok már sorra bejelentették a küldöttségekben résztvevők névsorát s lezárták a jelenéseket a diszebedre is.

Előkelő vendége lesz a beiktatásnak *Desseffy Sándor* csanádi püspök, ki kedden délután fél 4 órakor fog a temesvári vonattal Aradra érkezni. Az állomásnál a papság és a városi hatóságok képviselői fogják várni. A vasutól a főispán fogatán vonul be a minoriták rendházába. A beiktatás alkalmából 7-én reggel 9 órakor tartandó nagymisén maga a püspök fog pontifikálni fényes segédlettel.

A Fehér Kereszt téli kertjében tartandó *Desseffy Sándor* óriási méretű lesz: 501 személy, köztük idegen, vesz azon részt. Ezenkívül, mint ismeretes, a kereskedői és iparos osztály este küldöttségi disztrakciót rendez a Kass féle vendégházban. E lakoma rendező-bizottsága ma este délután értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy tekintettel a nagy érdeklődésre, még további ebédre is kaphatók legyenek a banketre szóló meghívások és pedig *Maresch Gyula*, *Sonn József*, *Urbán József*, *Zsigmond* és *Egri L. Elemér* üzleteivel, valamint a *Kass*-féle vendéglőben.

Megállapították a hivatalos tósztokat. Ilyen lesz, melyek közül az elsőt *Urbán Iván* főispán mondja a királynak, a másodikat *Varga József* Urbán Ivánra.

A beiktatási ünnepségeken a város társaságai minden rétege részt vesz. Erről szóló híreinket kívül most a következőket vettük össze: *Az aradi összes pénzügyhatóságok igazgatóságai közgyűléseinek is tisztelegni fognak a főispán előtt. Erre való tekintettel a hivatalos meghívások nézve a következő intézkedésről értesítjük a pénzügyhatóságokat:*

Az összes aradi pénzügyhatóságok igazgatói egyhangulag hozott határozata alapján a jövő hó 7-iki főispáni installáció alkalmából tartandó ünnepségekre való tekintettel hivatali ügyeinket *f. hó 7-én délután zárva tartjuk*, a t. közönségnek ezennel tudomására hozunk.

Az aradi mérnök és építész egyesület elnöksége is felkéri az egyesület t. tagjait, hogy *7-én d. e. 11 órakor* a főispán urnál leendő szavazás céljából a városházánál minél hamarabb megjelenni sziveskedjenek.

HIREK.

Meghívó.

Az aradi szabadelvűpárt végrehajtó-bizottsága *folyó hó 6-án, kedden d. u. fél 6 órakor* a „Fehér Kereszt” szálloda külön termében

ülést tart,

melyre a végrehajtó-bizottság tagjait tisztelettel meghívja

Tagányi István,
pártelnök.

— Személyi hír. *Bohus Zsigmond* báró v. b. t. t. ma Budapestre utazott.

— A király Budapesten. Ő felsége ma reggel 6 óra 5 perczkor a keleti pályaudvaron megszokott kíséretével Gödöllőről a fővárosba érkezett, s a királyi palotába hajtatott. Ő felsége nyomban visszavonult lakosztályába, s államügyek elintézésével foglalkozott. Délelőtt általános kihallgatás volt. A kihallgatásán megjelentek: *Vaszary* Kolos hercegprímás és *Schlauch* Lőrincz nagyváradai püspök, bibornokok, *Csáky* Albin gróf, *Ernusz* Kelemen, *Kemény* Kálmán báró, *Schwitzer* Lajos lovag és *Fiedler* Ferdinánd báró táborszernagyok, *Catinelli* Miksa altábornagy titkos tanácsnok, továbbá *Nagy* Ferencz államtitkár, *Bihar* Ferencz, *Csesznák* Benő *Koller* Albert, *Makoviczka* Alfonz altábornagyok, *Juda* Albin, *Urbán* Ede és *Ziegler* Alfréd lovag vezérőrnagyok, *Dietrichstein* Hugó herceg, *Puwetz* Emánuel, *Karg* János báró, *Kirchbach* János báró, *Rohm* Alfréd lovag, *Szlávy* Béla, *Tremmel* József, *Grevicsich* Emil ezredesek, *Wessely* Károly lovag alezredes és *Kerzl* József dr. fő-örzsorvos, *Zichy* Ödön gróf, *Apor* Sámuel báró szárnysegéd, *Károlyi* Gyula gróf kamarások, azután *Barlovác* György szerb főkonzul, *Ludvigh* Gyula, a m. kir. államvasutak elnökgazgatója, *Bárdossy* Jenő főispán, *Libits* Adolf és *Schwartz* Ottó dr. udvari tanácsnok, *Kohl* Medárd pápai praelatus, *Denk* Oszvald, pénzügyi igazgató, *Pety* Lajos főorvos és *Szvacsin* Géza polgármester. Délután 5 órakor pedig udvari ebéd. A király holnap délutánig marad a fővárosban, s visszatér Gödöllőre, a honnan csütörtökön reggel utazik vissza Budapestre.

Az általános kihallgatások előtt *Ernusz* Kelemen letette a titkos tanácsosi esküt ő Felső kezebe, a mely szertartásnál *Goluchowsky* gróf külügyminiszter és *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagy működtek közre, azonkívül *Schulthes* udvari és miniszteri tanácsos, ki az eskümintát felolvasta. Továbbá magánkihallgatáson fogadta ő Felső keze *Gaston* herceget, eu-i grófot és a spanyol katonai attachét, *Centagno* alezredest.

— A polgármester rendjele. *Salacz* Gyula Aradváros polgármesterének holnap, kedden nyújtja át *Facho Moys* miniszteri tanácsos az ő Felső keze által adományozott legfelsőbb kitüntetés, a vaskorona rendet. A miniszteri tanácsos délelőtt érkezik s a rendjelet a városházán adja át a polgármesternek. Ez ünnepélyes aktusnál jelen lesznek a városi főtisztviselők is.

A kitüntetés alkalmából még egyre tartanak az üdvözlő látogatások a polgármesternél. Tegnap *Goldis* József aradi gör. kat. román püspök üdvözölte *Papp* János protosyncellos, egyházi előadó kíséretében.

— A trónörökös vadászaton. *Ferencz Ferdinánd* főherceg szombaton reggel *Zimony* felől külön hajóval ideérkezett és nyomban a *Nádaly*-féle vadászterületre hajtatott. Az első napi vadászat szép eredménnyel végződött, a

főherceg huszonkét rókát lőtt. A főherceg vadásztársai voltak: *Rumerkirch* báró, *Harnoncourt* gróf és *Zsiros* főszolgabíró. Ebédre, a vadásztársaságon kívül, hivatalos volt *Rónay* főispán is. Ma zápor volt s a miatt a vadászat elmaradt. A főherceg el is utazott már *Écskára*, hol *Harnoncourt* gróf vendége lesz hosszú ideig. *Pancsovára* decemberben újra visszatér vadászni.

— *Hegedüs* miniszter utja. *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter táviratilag tudatta a temesvári kereskedelmi és iparkamarával, hogy november hó tizenötödikén a reggeli 8 óra 14 perczkor érkező személyvonattal megy Temesvárra, hogy megnyissa az uj ipari szakiskolát. Hír szerint a miniszter kíséretéhez több délvidéki országgyűlési képviselő és főrendiházi tag is csatlakozik. A miniszter az egész napot Temesvárott tölti és este 9 óra 10 perczkor tovább utazik *Aradra*, a hol másnap megismeri a kiválóbb ipartelepeket és tisztelgő küldöttségeket fogad.

— *Fábián* László a városhoz. *Fábián* László Arad megye és Aradváros volt főispánja a város törvényhatóságához meleg hangon lelelet intézett, melyben a lemondása alkalmából iránta kifejezett ragaszkodásért köszönetet mond. A levelet a havi rendes közgyűlés napirendjébe tűzik ki.

— A tartalékos tisztek jelentkezése. Változatos képe volt ma a város utczáinak. Léptenyomon fényes egyenruhás katonatisztekkel találkozott a járókelők. Ma volt ugyanis a tartalékos tiszteknek a jelentkezési napjuk. A jelentkezések 9 órakor kezdődtek, még pedig a várbeli önkéntes iskola vivótermében. A tömördek katonatiszt már jóval 9 óra előtt gyülekezett az iskola előtt. Festői képet nyújtott a sok szép uniformis, a melyek között képviselve volt minden fegyvernem. A bizottság elnöke *Szlimák* őrnagy volt, a ki átvette a személyi értesítőket, *Szerb* főhadnagy pedig felolvasta a múlt év óta megjelent katonai rendeleteket, s törvényeket.

— Képviselőválasztás Szarvason. Ma volt Szarvason az országgyűlési képviselő választás. A két jelölt gróf *Bolza* Géza és *Draskóczy* László állottak egymással szemben, amaz a szabadelvűpárt, emez a függetlenségi párt jelöltje.

Lengyel Sándor választási elnök pont 8 órakor elrendelte a választás megkezdését. A *Bolza*-párt részéről az első küldöttsége *Purgly* Sándor; a *Draskóczy*-párt részéről az első küldöttség *Kubik* Béla, a második *Tóth* János volt. A pártok felvonulása teljes rendben történt; a városban mindenütt csend és zavartalan nyugalom uralkodott. A szabadelvű párt, a több mint hétszáz választó részvételével tartott tegnapi banket után, a melyen *Ivánka*, *Kristóffy*, *Hajdu*, *Purgly* és *Lázár* orsz. képviselők lelkes beszédeket intéztek a néphez, nagy reménnyel tekintve a választás eredménye elé.

A szavazást a *Draskóczy*-párt kezdte meg. A szavazatok állása 11 órakor ez volt: Gróf *Bolza* Géza: 145, *Draskóczy* László: 140.

Az utolsó órában gróf *Bolza* választóinak száma rohamosan emelkedett és a végeredmény az volt, hogy *Bolza* grófot 621 szavazattal, *Draskóczy* 513 szavazata ellenében tehát 108 szavazat-többséggel Szarvas országgyűlési képviselőjének megválasztották.

— Jubiláló posta- és távirat-felügyelő. Szép ünnepségnek volt színhelye vasárnap délelőtt az aradi posta épület. *Krausz* József posta- és távirat felügyelőt ünnepelték itt abtől az alkalmából, hogy *harminc* éve áll az állami posta- és távirat szolgálatában. Ez a harminc év a

lelkiismeretes munka, példás ügybuzgóság ideje volt, melyre sok büszkeséggel tekinthet vissza a jubiláns. Mikor most ebből a nevezetes alkalomból ovációt rendeztek a tisztviselők számára, egyben a kiváló jóakaratu, szerény feljebbvalónak és kartársnak is szólott az ünnepelés melege. Krausz, ki az aradi pósta- és távirafőnök helyettese, hat éve működik Aradon s ez idő alatt a közönség rokonszenvét is elnyerte. A tegnapi üdvözlés a távirda-teremben történt, hol Szél Ernő póstafőnök intézett hozzá az egybegyűlt tisztviselők nevében szívből jövő szavakat. Jelen volt az ünnepélyen Schöpflin Ágost nagyváradi pósta- és távirda-igazgató képviselőjében Szücs József titkár. Este a Millennium sörcsarnok külön termében társasvacsorát rendeztek a tisztviselők Krausz tiszteletére.

— **Krüger nagybeteg.** Londonból jelentik, hogy Krüger súlyosan megbetegedett. Allapota aggodalomra ad okot. Krügernek szintén nagybetegen fekszik Pretoriában.

— **Egy hadtestparancsnok halálos szerencsétlensége.** Adenből telegrafálják, hogy Boysson tábornokot, a 13-ik hadtestparancsnokát, ma ott halálos szerencsétlenség érte. A hadtestparancsnok kikocsizott, miközben lovai megbokrosodtak; a tábornok oly szerencsétlenül esett ki kocsijából, hogy szörnyet halt.

— **A braganzai herceg váltóügye.** A braganzai herceg váltóügyében a budapesti főkapitányság ma a következő hivatalos jelentést adta ki:

„A braganzai herceg kárára elkövetett váltóhamisítás miatt folyamatban levő rendőri nyomozás során a letartóztatott Lukács (Lefkovic) Mátyás az ügy előadójánál, Bérczy kapitánynál, kihallgatásra jelentkezvén, ott jegyzőkönyvi felhatalmazást adott ügyvédjének, Hartmann Sándornak, hogy követelése kiegyenlítésére a braganzai hercegtől 4000 koronát fogadjon el és annak fejében lemondjon 10,000 korona igényléséről és a hercegnek a különben rendőrileg lefoglalt 40,000 koronás váltót kiadni kívánja. A herceg képviselője ebben megnyugodott. A rendőrség azonban, miután a váltóhamisítás hivatalból üldözendő, az eljárást Lukács és társa ellen folytatja.”

— **A tanítók nem folytatják a harcot.** Minke Béla igazgató tanító a tanítók kaszinójának küldöttsége élén ma megjelent Rákosi Jenőnél és Vészi Józsefnél, mint a két újságíró egyesület elnökeinél, hogy a sajtónak a tanítók ismeretes ügye alkalmával tanusított jóindulatát megköszönje. Egyben kijelentette, hogy a tanítók ellen Tóth Béla és Kozma Andor ügyből kifolyólag származható többi támadásra nem reflektálnak.

— **A csári pár Livádiában.** II. Miklós csár és családjának livádiai tartózkodásáról érdekes dolgokat jelent egy Krimből hazatért hírlapíró. A csári pár rezidenziája, Livádia, körülbelül félórányira fekszik Jaltától. A csár palotája nem remek építmény, hanem ellenkezőleg, alacsony, igen hosszú épület, melyet részben kuszónövények takarnak el. A fogadóteremből festői terrász vezet a kertbe. Jelenleg senkinek sem szabad Livádiában tartózkodnia, akinek erre engedélye nincs. Fegyveres katonák őrzik a palotát minden oldalról. A bejárókat éjjelnappal őrzik és mindenütt titkosrendőrök vannak. A tulszigoru intézkedéseket a legutóbbi anarkista merényletek tették szükségessé. Két palota van Livádiában: az ugynevezett „nagy palota”, melyben a csári pár jelenleg lakik és a háttérben levő „kis palota”. A nagy palota éppen elégséges arra, hogy a csári családot befogadja. A kis palota zárva maradt, mivel a csár apja itt lehelte ki lelkét. A csár livádiai tartózkodása orvosi rendeletből történik, mivel a csárnak teljes nyugalomra van szüksége. A kínai bonyodalom azonban e nyugalmas alapon megholygatta; a csár a külügyminiszterrel ügyszólván naponta tárgyal, aki a palota közelében lakik. Amellett azonban a csár benső

családi életet folytat. Ha gyermekei este lefeküsznek, vagy reggel fölkelnek, a csár nevével mindig ott van a gyerekszobában. Livádiai udvari körökben most egy „kis titokról” beszélnek, mely még eddig nem hatolt a nagy nyilvánosságba. Az utóbbi napokban a czarewna nem jelent meg az ebédnél és azt a kívánságot nyilvánította, hogy ebédjét lakosztályában találják föl. A csár, kinek benső szeretete neje iránt közismeretű, nem akarta, hogy a czárné egyedül egyék és ezért bizalmas tété — á — tétében vele ebédelt. A visszavonulás oka az a kis titok, mely az orosz nemzetet újabb reménnyel tölti el: *trónörökösöt várnak!*

— **A szórakozott elnök.** Szombaton történt. Dániel Gábor képviselőházi alelnök ült a trónuson és 12 órakor Szilágyi Dezső parancsoló intésére felfüggesztette az ülést. No már most biztos, hogy Szilágyi beszél — mondottuk valamennyien. Szilágyi benn is maradt a teremben, viccelt, tréfálózott és midőn a rövid 10 perces 5 perc alatt elmúlt, a helyére ült és [széttárta a jegyzeteit. Az elnök pedig nem jött. Eltelt 10 perc, 15 perc! Mi lehet az? Baj van?! Végre is Madarász Józsi bácsi komor hangon követte a jobboldaltól, hogy nyitassák meg az ülést, erre csakugyan kiment Nyegre László s felhajászva a folyosót kikutatott minden zeg-zugot. De az elnök nem volt sehol. Végre ott találja az elnöki szobában, a hol vidáman trécselt Gajári Ödönnel még néhány teremkerülő honatyával.

— De az Istenért Gabi! Mit csinálsz?!

— Hát látod!

— De miért nem nyitod már meg az ülést, az égre?!

— Már miért nyitnám én meg?

— Hiszen te elnökölsz Gábor, Gábor!

— Thüh! Az áldóját! Igaz biz a! Egészen megfélekedtem róla! . . .

— **Petőfi-emléktábla a Pilvax-kávéház fölött.** A budapesti koronaherceg-utca egyik ogyemeletes házában van a régi Pilvax-kávéház, a mely 1848-ban Szabadságszarnok néven volt ismeretes. A történelmi nevezetességű helyiséget, a hol az akkori Közvélemény asztalánál készült a nemzet kívánságait kifejező tizenkét pont; a hol naponta összejöttek a nemzet ifju vezérei és a hol először szavalt Petőfi a „Talpra magyar“-t, most díszes emléktáblával jelölte meg a főváros polgársága. Az emléktábla leleplezése tegnap délután fél négy órakor folyt le nagy ünnepélyességgel, a melyen a nagy esőzés mellett is rendkívül sok közönség jelent meg. A kávéház helyiségébe a közönségnek csak igen csekély része fért be, a nagy tömeg az utcán tolongott. Klein Pál elnök megnyitó szavaira a kávéház bejárata fölött elhelyezett fekete márványtábláról lehullott a lepel és rajta aranybetűkkel a következő sorok voltak olvashatók:

„Ez a kávéház volt 1848-ban a Szabadságszarnok.

Itt gyűltek össze a szabadságért lelkesülő ifjak.

Itt szavalt Petőfi Sándor legelőször a Talpra magyart.”

Mikor az emléktábla láthatóvá lett, a Ganzgyár dalköre rázendítette a „Magyar Golgotha” című éneket, mire Jókai Mór lépett az emlékére és a közönség lelkes éljenzése között emlékezett vissza a 48-as időkre, a midőn e falak között harmadmagával: Petőfi Sándor és Vasváry Pállal, mint a 48-as ifjuság vezérei, először hirdették világgá a szabadság eszméit. Szavait, melyeket a mai ifjuságba helyezett bizalmával és reményével fejezett be, megszakították a dörgő éljenzések. Utána Szentmiklósi József szavalt el ez alkalomra Petőfihez írt odáját, majd Lakatos Miklós országgyűlési képviselő mondotta el alkalmi beszédét. Taksonyi József következett ezután a sorrendben s elszavalt a Pilvax című alkalmi költeményét. Ezután beszédet mondott még Bárány Géza, a műegyetemi kör szónoka, dr. Schweighoffer Ferencz úgvé és Degré Alajos, költeményt szavaltak Lukács János és Bénérd Agoston, majd az ünnepély végeztével a közönség Krivácsy József 48—49 es tízérezredest kívánta hallani, a ki engedve a kívánságnak, ékesszóló

szavakkal emlékezett meg a 48-as eseményekről és a mai ifjuságot az elhullt hősök nemes példájára buzdította. Az ünnepély a Szózat éneklése közben ért véget.

— **Letartóztatott vasuti tisztviselő.** Vasárnapi számunkban megirtuk, hogy Kopasz József szabadkai államvasuti tisztviselő ellen váltóhamisítás miatt megindult a vizsgálat, amelyben Bogáromi János vizsgálóbíró jár el. A hitelezőket és tanukat, valamint vádlottat is kihallgatták. A tanukihallgatás a késő délutáni órákig tartott. A vizsgálóbíró előtt a terhelt beismerő vallomást nem tett és abban a hiszemben volt, hogy miután neki állandó lakása van Budapesten, amit a kir. ügyészségnél be is jelentett, a vizsgálati fogság ellene nem rendelhető el. A vizsgálat folyama alatt a vizsgálóbíró egyik tanut hallgatta ki és ismét a terhelt kihallgatására került a sor, mire Kopasz József a folyosóról — eltűnt. Keresték mindenfelé, de nem találták. A vizsgálóbíró azonnal értesítette telefon útján a rendőrséget, hogy Kopasz József a vizsgálat elől megszökött, tartóztassák le. Azonnal értesítették a vasuti rendőrséget, is, mire rövid idő eltelte után elfogták a vádlottat és beszálították a vizsgálóbíró elé. Mikor kérdőre vonták, azt mondta, hogy nem akart megszökni, csak egy rövid időre eltávozott a törvényszéki épületből. A vizsgálóbíró azonban nem sokat adott a beszédére. Tekintettel arra, hogy a váltóhamisításra nézve is terhelt adatok merültek föl Kopasz József ellen, a kir. ügyészséggel együtt elrendelte a letartóztatását, illetve a fogságot. Kopasz József a vizsgálati frgság ellen főlebbezással élt ügyvédje útján.

— **Lipót Szalvátor főherceg légi útja.** Lipót Szalvátor főherceg, a ki már régtől fogva élénk érdeklődéssel kíséri a léghajózás ügyét, tegnap reggel nyolcz órakor a rossz idő dacára hosszabb utat tett a Wien katonai léghajón. A főherceg feleségével, Blanca főhercegnővel érkezett az arzenálba s mindketten jelen voltak a léghajó megtöltésénél. A főherceg ezután elbucszott nejétől, a kit kétszer megcsókolt és kezét szorított a jelen volt tisztekkel, Hinterswieser százados és Schrot hadnagy kiszállt a léghajóra s mikor a ballon felszökött a földről, a főherceg még egyszer lekiáltott nejének: „Adieu, isten veled.” Két órai légi utazás után Wetzdorf község mellett érték földre az aeronauták. A legnagyobb magasság, a mit elértek volt, 2000 méter s a minimalis hőmérsék 2 fok Celsius.

— **Százados és vivómester.** Még nincsen vége annak a véres afférnek, amely a napokban játszódott le Szegeden Reiner százados és Agrima vivómester között. Az éjféli vagdalkozás sebeiért Agrima vivómester elégtételt keres és ez van még most is folyamatban, miután a lovagias elégtétel szerzés némi akadályokba ütközik. Agrima két tisztet provokált: Reiner századost és Damisch főhadnagyot, de ezeknek segédei Agrima ellen becsületbiróságot kértek. Agrima vivómester ezt elfogadta és most idáig értek a fejlemények. A becsületbiróság fog dönteni, adhat-e a két tiszt lovagias elégtételt Agrimának.

— **Pályázat a budapesti tiszt főügyési állásra.** A budapesti tiszt főügyési állásra szomszaton járt le a pályázat határideje. A főügyési állásra négy helybéli ügyész ajánlkozott: Fülepp Kálmán, Melha Kálmán, Alker Emil és Kobler Ferencz. A változás folytán megüresedő első osztályu ügyési állásra négy helybéli és egy idegen folyamodott s a második osztályu ügyési állásra öt helybéli és négy idegen.

— **Halálra szánt kereskedő.** Tegnap több fővárosi kereskedő tett jelentést, hogy Grünfeld József zalaszenbalási kereskedő, kivel üzleti összeköttetésben vannak, levelet intézett hozzájuk, melyben értesíti őket, hogy öngyilkossá lesz. Kéri továbbá őket, legyenek kimélettel 7 gyermekből álló családja iránt s ne követeljék rajta tartozását. A levelek Budapesten van-

nak feladva, s így valószínű hogy ott hajtja végre elhalálózását. A rendőrség különben keresi.

— **Egy orvos hagyatéka.** Ormai Mór dr. borssebesi járási orvostól a következő felhívást vettük: *Aradváros és megye nagylelkű orvosainak!* Egy vidéki orvos özvegy és hét árva hátrahagyásával elhalálózván, annak könyvei *Kerpel* Izsó aradi könyvkereskedő könyvtári helyiségében (Atzél Péter-t. 1. szám műszerei pedig Náder kés- és műszerkereskedőnél (Főtér, Minorita-palota)! értékesítés végett le vannak téve. Ezen a családra elég súlyos csapás némi enyhítésére tág tér adatik.

— **Öngyilkos műépítész.** Egy tehetséges, élte javakorát élő budapesti műépítész ma hajnali három órakor öngyilkosságot követett el. Főbe lőtte magát a Gyöngygyök-utcában. *Gél* Illést jól ismerték építési körökben, a főváros több nagyobb házát ő tervezte és építette, de arktitekturai tudásán kívül nagyra becsülték személyes szeretetreméltóságáért is. Mintegy két esztendő óta idegbaj gyötörte, amelyből az orvostudomány nem tudta kigyógyítani. Az utóbbi időkben a baj egyre nagyobbodott, úgy, hogy szinte elviselhetetlen kínokat okozott a szerencsétlen építésznek, aki különben családja körében zavartalan boldogságot élvezett. E nagy kínok végre az öngyilkosság gondolatát érlelték meg benne. Tegnap egy híres idegorvost konzultált, s midőn ettől is megtudta, hogy baja gyógyíthatatlan, elhatározta magában, hogy véget vet életének. *Dalton* távozott otthonról s hajnali háromkor az utcán, elvonulva, föbelőtte magát. Levelet hagyott hátra özvegye és négy hónapos kis fia számára, amelyben bocsánatot kér tőlük, hogy e végzetes tette hátrahagyta magát s egyúttal elmondja azt is, hogy betegsége hajtotta idáig. Csupa gyöngédségből, nehogy otthon még növelje a zavart, az utcán követte el végzetes tettét. Temetése kedden lesz.

— **Kitüntetett jegyzők.** A földmívelési miniszter *Révész* Uszár földéaki és *Brengarten* Henrik cs. palotai jegyzőt a munkás ügyben kifejtett tevékenységükért 200—200 korona jutalomban részesítette.

— **Lauka Gusztáv könyvei.** Nagybecskerekéről írják ezt a kedves epizódot: *Metternich* herceg, aki ezidőszere mint gróf *Harnoncourt* vendége időzik Ecskán, tegnap *Gyertyánffy* főszolgabíró kíséretében Nagybecskereken járt. A vármegye-ház kapujában találkoznak az agg íróval, *Lauka* Gusztávval, aki meglehetősen ősi hangulatban szemlélgette a sürgő-forgó vásári népet. A főszolgabíró megszólítja Gusztá bácsit:

— Olvasom a lapokban, öregem, hogy valami pompás regényt írtál. Azt mondjak róla, hogy a te legjobb műved. Hol juthatnék egy ilyenhez?

Gusztá bácsi téli kabátjának feneketlen zsebébe nyulván, e szavakkal nyújt át egy könyvet:

— Véletlenül nálam van egy példány, édes Jenőm, ezzel szívesen szolgálok.

Gyertyánffy kivesz tárczájából egy öt forintost és odanyújtotta Gusztá bácsinak, aki csak annyit tudott meglepetésében felelni, hogy hamarjában nem tud vissza adni, — lévén a regény ára két korona.

Zavarából *Metternich* herceg rántotta ki, aki egy vadonatúj piros hasu husz koronást nyomott Gusztá bácsi markába ezekkel a szavakkal:

— *Lauka* Gusztávhoz van szerencsém, ahhoz a derült kedvű poétához, akiről nekem a házi gazdám annyi szépet mesélt? Engedje meg, mester, hogy én is kérjek egy példányt.

Szerencsere volt az öreg urnál még egy példány, amit oda adhatott, de sem az ötösből sem a tizesből nem birt visszaadni. Csakhogy az urak, még mielőtt Gusztá bácsi ebbéli zavarát kimagyarázhatta volna, szívélyesen elbucsztak s így megcsúszott az a csoda — fájdalom nem mindennapi do-

log — hogy két példányt 30 koronával fizettek a magyar írónak.

— **Az aradi ereklye-érmek.** Az aradi nemzeti szövetség érmei, melyeket a várbanuk emlékezetére készítettek, az egész országban elterjedtek már. Hogy a kegyeletes honfiszivek előtt mily becsűvel bírnak ezek az ereklyék, mutatja az a körülmény, hogy az aradi nemzeti szövetség elnökségéhez sűrűn érkeznek levelek, melyben az érmekből újabb s újabb küldeményt kérnek. Ma *Csatári* Bálint n.-kun-madarasi ev. ref. egyházi gondnok kért levélileg tíz öreg honvéd részére tíz érmet. „*Igaz ugyan, hogy szegények ezen öreg honvédek* — írja a levélben — de minden áron birni akarnak azon éremből, ha leszállított árban nem jöhet, akkor egész árát megfizetik.“

— **Merénylét egy képviselő ellen.** *Lemberg*ből jelentik, hogy ott ma délelőtt *Götz* János országgyűlési képviselő és okoczei sörgyáros ellen három jól öltözött egyén revolvermerénylétet követett el. A képviselőt a biztos haláltól csakis lélekjelenléte mentette meg. A megtámadott ember segítségére sietett *Narczinszky* sörgyári intézőt érték a golyók, aki súlyos sérülést szenvedett. Az egyik verzió szerint a merénylők *Pötz* Jánost akkor támadták meg, amidőn az kastélyából a sörgyárba indult. A másik verzió szerint két merénylő *Götz* irodájába lépett, míg a harmadik a kapunál őrt állt. Az irodában *Götz* egyedül volt, mikor a két férfi belépett és a titkos lengyel egyesület képviselőiként bemutatkoztak. Felszólították *Götz*öt, hogy összes vagyonának fél százalékát adományozza a nemzeti kormány céljaira. Midőn *Götz* felháborodva jelentette ki, hogy az ő tudomása szerint nemzeti kormány nem létezik, a két merénylő most már erősen követelni kezdte, hogy a pénzt azonnal fizesse le, mert ellenesetben könnyen végeznek vele. *Götz* ijedten csöngetett szolgája után és meghagyta neki, hogy a sörgyár igazgatóját szólítsa be. Mikor a szolga a szobából távozott, a *Götz* sötét folyosóra szökött. E percben az egyik merénylő három lövést tett *Götz*re, anélkül hogy eltalálta volna. E percben lépett be a sörgyár intézője, akit a három lövés súlyosan megsebesített. A merénylők erre megakartak szökni, de a megsebesített intéző elfogta az egyiket. A vizsgálatot a rejtélyes ügyben megindították.

— **Szökés Szent Ilona szigetéről.** Ritka bravur-cselekedetet vitt végbe egy fiatal spanyol, a ki mint tüzérhadnagy küzdött a burok selegében, de *Ladismith*nél az angolok fogságába került, a kik több más fogolylyal *Szent Ilona* szigetére internálták. A fiatal tiszt azonban nem sokáig maradt itt, mert egy viharos éjszaka leple alatt megszökött a szigetről. Egy szál ruhában, úgy a mint volt, belevetette magát a tengerbe s addig uszott, míg nem másnap egy halászbárka közelébe jutott, a mely fölvette a már-már végkimerüléssel küzdő szökevényt. A halászbárkáról egy spanyol hajóra szállt, mely azután hazaszállította Spanyolországba. A bátor spanyol most *Sevillában* van, honnan *Marseille*be fog utazni, hogy az odaérkező *Krüger*nek jelentést tegyen fogságáról és meneküléséről.

— **A kis királynő mátkasága.** Egy vidéki heti újságocskából nyessük át ezt a szenzációs hírt, amint következik:

* *Fővárosi eljegyzés.* *Vilma*, az ifjú királynő, hollandiai lányvilág ünnepeit szépségű és nagy műveltségű tagja, mint egy *Amsterdamból* érkező meghívó jelenti jegyet váltott *Henrik* meklenburg-sverini herceggel, kinek fejedelmi körökben igen jó hangzású neve van. Gratulálunk! Sok szerencsét e szép frigyhez a boldog mátkapárnak, de még *Hollandiának* is ám!

Azt hisszük, szeretetreméltó laptársunk nyájias üdvözlése után nyugodtan adhatja kezét a kis királynő fejedelmi körökben oly rokonszenves imádojának.

— **Késelés egy vendéglőben.** Nagy verekedés volt vasárnap éjjel egyik aradi vendéglőben. Több vaggongyári munkás rendezett háboruszkodást, melynek vége az lett, hogy *Kriszt* Viktor 19 éves munkáson súlyos ütéseket és

késszurásokat ejtettek. *Kriszt*et, kinek *Tisch* Mor dr. kerületi orvos nyújtotta az első segínyt, a kórházba szállították.

— **Egy csók története.** Egy pétervári újság meséli a következő kedves történetkét, amely egy vidéki orosz állomáson történt:

A vasuti állomáson egy fiatal munkás pénzbeli segítséget kért egy gazdag kereskedőtől, a ki a perronon sétált föl-alá s nem is hallgatott a könyörgésre. Ebben a pillanatban ért az állomásra egy tábornok s vele fiatal, szép felesége is. A kereskedő, hogy a fiatal embert elutasítsa, így szólt hozzá:

— Ha megcsókolja a tábornok feleségét, kap tőlem öt rubelt.

— Jól van, — szólt a munkás és a tábornokhoz ment s elmondta neki az esetet, térdén állva kérte őt: engedje meg, hogy feleségét megcsókolja.

A tábornok mosolygott s kérdőleg nézett a feleségére. A munkás erre fölugrott s megcsókolta a tábornoknének odanyújtott orcáját. A kereskedő pedig kénytelenségből megfizette az összeget.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (*Szabadság-tér* 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Halmos budapesti polgármester megrágalmazója.

— Az Aradi Közlöny telefon tudósítása. —

Budapest, november 5.

A székesfőváros másfél évvel ezelőtt a párisi kiállítás alkalmából egy kiállítási bizottságot küldött ki *Halmos* János polgármester elnökelete alatt. Ez a bizottság önálló hatáskörrel léven felruházva, arra volt hivatva, hogy Budapest székesfővárost ismertesse a kiállítási látogatók előtt. Hogy ezt mily alakban és milyen módon valósítsa meg a bizottság, azt a főváros teljesen rábízta.

Alighogy ki lett küldve ez a bizottság, nyomban megrohanták s elárasztották ajánlatokkal, indítványokkal a pihent eszű s keresni vágyó zsenik ezrei. Egyik ezt ajánlotta, a másik azt, egyszóval, volt terv annyi, hogy *Almády* tanácsjegyző, a kiállítási-bizottság jegyzője, alig győzte a sok kérvényt összerakosgatni. Abban valamennyi pályázó megegyezett, hogy Budapestet csakis úgy lehet alaposan megismertetni a párisi kiállítás látogatóival, ha ezek figyelmét egy Budapestről írt könyvalaku utleírásban felhívják székesfővárosunk szépségeire.

Ezen ajánlattevők között volt egy bécsi ember is, valami *Lucksch* Vilmos nevű író és könyvkiadó, aki szintén vállalkozott potom 6000 frtért Budapestet megismertetni Párisal. A kiállítási-bizottság azonban ügyet sem vett ezeknek a félreismert pályázó zseniknek utleírásos ajánlataira, hanem elhatározta dr. *Heltai* Ferencz fővárosi bizottsági tag indítványára, hogy ezt az ismertetést, amely Budapest történetét és részletes leírását tárgyalta, saját nyomdájával, saját munkaerőivel, egyszóval házilag készítteti el. — Minthogy egy ilyen tartalmu könyv Budapest idegenforgalmának emelését is nagyban előmozdította, a kiállítási-bizottság előterjesztést tett a tanácshoz, ez pedig a közgyűléshez az iránt, hogy ezt a tervet hagyja helyben s a költségeket az idegenforgalom emelése tekintetéből ne a kiállítási-bizottság sovány dotációjára fedezze, hanem maga a főváros.

A fővárosi közgyűlés ezt el is fogadta, s jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszteriumhoz

Luksch Vilmos író és könyvkiadó — osztrák állampolgár — mindenáron azon igyekezett, hogy az ő 6000 ftos ajánlatát ráoktroálja a fővárosra, illetve a kiállítási-bizottságra. Hogy célt érjen, nem riadt vissza semmitől sem. Hiába adta tudtára neki Halmos polgármester a kiállítási-bizottság határozatát, amelyet a fővárosi közgyűlés is elfogadott, ő minden eszközt megragadott arra, hogy ezen — már elfogadott határozatot megsemmisítse. Ezt pedig úgy vélte elérni, hogy egy felfolyamodást irt s adott be ezen közgyűlésileg elfogadott határozat ellen a fővároshoz a belügyminiszterhez leendő felterjesztés végett. Ezen felfolyamodásban az utleírásokban utazó Luksch azt panasolta fel a belügyminiszternek, hogy az ő olcsóbb 6000 ftos ajánlatát a bizottság *elsikkasztotta*, s hogy Halmos polgármester ez által — a drágább, elfogadott terv által — melynek megvalósítása 12,000 frtjába kerül a fővárosnak — 6000 frttal *megkárosította a fővárost*. Megvádolta még inkor ekt vagyonekezeléssel is a fővárost.

Két nappal ezen felfolyamodás beadása után — ez évi február 20-án pedig egy levelet intézett Luksch Halmos polgármesterhez, amelyben azt írta neki, hogy a felfolyamodást kinyomatta sha az *ügy békésen nem lesz rendezve*, szétfogja küldözgetni azokat. Megjegyezve egyben, hogy meg van győződve afelől, hogy ez a szétküldözött felfolyamodás „kinos feltűnést fog kelteni egy belügyminiszteriumban, mint a fővárosban.”

Halmos polgármester kötelességszerűleg felterjesztette a felfolyamodást a belügyminiszterhez, de itt nemcsak hogy kinos feltűnést nem keltett, hanem ép az ellenkező hatást keltette. A belügyminister helyeslőleg jóváhagyta a fővárosi közgyűlés határozatát.

A felfolyamodás pedig egy bünygyi feljelentés kíséretében átvándorolt a büntetőtörvényszékhez, mely Luksch Vilmost vád alá helyezte nyilvános rágalmozás és zsarolás kísérletének vétsége miatt.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntetőtörvényszék Haupt bíró elnöklote alatt. A tárgyaláson — amelyben Dr. Magyar alügyész képviselte a vádat, — a védelmet pedig Dr. Weisz Ödön ügyvéd látta el. megjelentek Halmos polgármester, továbbá Almády Géza tanácsjegyző, és dr. Magyar Kornél fővárosi fogalmazó.

A tárgyalás elején a védő bejelentette, hogy védenczének nem volt szándékában megérálgalmazni Halmos polgármestert. Gyanusításáért kész bocsánatot kérni. Dr. Magyar ügyész szerint az ügy hivatalból tárgyalandó s bocsánatkéréssel elintézni nem lehet.

Ezután a vádlott kihallgatása következett, aki ékes bécsi dialektusban felelt szapora bőbeszédűséggel az elnök kérdéseire.

- Mi a foglalkozása?
- Reklam és utleírások kiadója vagyok.
- Van-e vagyona?
- Igen — mintegy 30.000 frtnyi, de az követelésekben van.

A vádirat rendelkező részének felolvasása után a részletes kihallgatásra került a sor. A vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bünyösen. Aztán hosszasan elkezdte mesélni az ajánlatának történetét. Ő jóhiszeműleg járt el, mert ajánlatának sorsáról senki sem értesítette s így méltán hittelt azt, hogy az elkallódott. Ő mikor megtudta, hogy az ő 6000 ftos ajánlata ellenében egy 12.000 frtba kerülő ajánlat fogadtatott el, felháborodott azon, hogy a főváros ilyen könyelműen gazdálkodott. Ezért írta a belügyminiszterhez intézett felfolyamodását. A zsarolás vádját szintén tagadta. Ő tudta,

hogy Halmos nem rendelkezik a főváros pénzével s így őt sem ebből, sem a privátvagyonaéból nem rekompensálhatja.

Ezután Halmos János polgármester mondotta el az ügy előzményeit, hozzá toldva azt, hogy mikor már fenyegetővé vált Lukschnak vele szemben tanusított eljárása, informáltatta magát Luksch ki és miléte felől a főkapány által. Ez az információ nagyon rossz volt Lukschra nézve. A főkapitány ugyanis azt mondta, hogy Luksch nem csak őt, hanem a kereskedeimi miniszteriumot a máv. igazgatóságát is megakarta sarchozni, sőt már az udvárnál is tett kísérletet ilyen irányban.

A tárgyalás, mely a késő délutáni órákig tartott Luksch elmarasztalásával ért véget.

A törvényszék a vádlottat három havi fogházra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte.

Luksch felebbezett.

TÖRVENYKEZES.

§ Krivány fő tárgyalását, a mai napon nyert megbízottság értelmében, Földes János törvényszéki bíró fogja vezetni. A szavazó bírakra nézve még nincs határozott megállapodás, a vádat Meszlényi Antal dr. alügyész fogja képviselni. A tárgyalást valószínűleg december hóban tartják meg.

§ Athelyezett bírósági írnökök. A m. kir. igazságügyminiszter Dehelyán Simon pécskai és Fodor Domokos mária-radnai kir. járáshírósági írnököket kölcsönösen áthelyezte.

NAPIREND.

November 6. Kedd. Róm. kath. naptár: Lénárd. — Protestáns naptár: Lénárd. — Görög-keleti naptár (október 24.): Aretasz. — A nap két óra 37 perczkor, nyugszik 4 óra 18 perczkor. — A hold két óra 46 perczkor, nyugszik 5 óra 45 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 óraker 765.5 milliméter, délután 2 óraker 767.5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 óraker 9° + 10.5, délután 2 óraker 9° + 10.1. — Szél iránya és ereje reggel 7 óraker DK. 3, délután 2 óraker N. 2. — Felhőzet reggel 7 óraker borult, délután 2 óraker borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 8 mm.

Időjelés. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Jelectékeeny csapadék nélkül, éjjeli fagy.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-só emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órátol délután 6 óráig. Beleptl-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcesy-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnapnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Heijység: Ereky-muzeum helyisége mellett ülesterem.

November 8. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 óraker.

November 10. Az aradhegyvidéki turista-egyesület társas estélye $\frac{1}{2}$ 9 óraker (Vass étterem). — A Kölcesy-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvásó-estélye délután $\frac{1}{2}$ óraker (Városház.)

November 12. Körörvosválasztás M.-Radnán, — Az aradi szekelyasztaltársaság háziestélye (Vadember.)

November 17. A Kölcesy-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvásó-estélye délután $\frac{1}{2}$ óraker (Városház.)

November 24. A Kölcesy-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvásó-estélye délután $\frac{1}{2}$ óraker (Városház.) — Körörvosválasztás Borossebesen.

Deczember 1. A Kölcesy-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvásó-estélye délután $\frac{1}{2}$ óraker (Városház.)

Deczember 8. A Kölcesy-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvásó-estélye délután $\frac{1}{2}$ óraker (Városház.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— **Birtokcsere.** Özveggy Pausenwein Jánosné Marianovics Mária eladja az aradi 1454 sz. tjkvben foglalt Gyár-utcza 20 sz. ingatlant Siklován János és nejének 1250 koronáért. — Özveggy Bujdos Lajosné Bernát Eszter eladja az aradi 5956 sz. tjkvben felvett ingatlant Csuk Hendrey József Agostonnak 1800 kor. 40 fillérért. — Gulyás Nikola és Labu Zsófia eladják az aradi 2907 sz. felvett beltelkes házat Sztanojev Mladen és nejének 1600 koronáért. Mayer S. A. és neje Stern Czeczilia eladják az aradi 6416 sz. tjkvben felvett ingatlant Lenhárt András és nejének 9000 koronáért. — Zenner Ágoston átadja az aradi 607 sz. tjkvben felvett házból az őt illitő fele részt kiskorú gyermekei u. m.: Zenner Mária, Matild, Agoston, Anna, Berta és Erzsébetnek.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti:

Geldzähler Ignác, Sanok. — Fetti Emil, Nased. — Tschuden Albin és társa, keresk. czég Grác. — Accord József, Kolomea. — Reinitz Lipót, keresk. czég Budapest.

Budapesti árú- és értéktőzsdé.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 5.

Délitőzsdé. A búzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngé. Bágyadt irányzat mellett 10,000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérig olcsóbb árákon. Egyéb gabonaműek elhanyagoltak. Malmok tartózkodók. Időjárás derült.

Zárul 12 óraker:

Buza 1901. áprilisra	7.69— 7.70
Buza októberre	—
Rozs 1901. áprilisra	7.24— 7.25
Zab 1901. áprilisra	5.55— 5.56
Tengeri 1901. májusra	5.03— 5.04
Repcze ootóberre	13.05— —

Zárul 5 óraker:

Buza 1901. áprilisra	7.63— 7.64
Buza októberre	—
Rozs 1901. áprilisra	7.26— 7.27
Zab 1901. áprilisra	5.56— 5.57
Tengeri 1901. májusra	5.04— 5.05
Repcze októberre	13.10—13.20

Zárul 5 óraker: korona

Osztrák hitelrészvény	662.75
Magyar hitelrészvény	663.50
Leszámitóbank részvény	427.50
Rima-Murányi vasmú részvény	484.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	659.25
Közuti vasut	598.—
Városi villamos vasut részvény	277.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. november 5.

Magyar aranyjáradék $\frac{4}{10}$	95.75
Magyar koronajáradék $\frac{4}{10}$	90.36
Magyar arany $\frac{4}{10}$	99.50
Magyar ezüst $\frac{4}{10}$	98.—
Magyar keleti vasut	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	98.60
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	164.—
Tiszasabályozási és szegedi kölcsön	139.—
Osztrák papírjáradék	96.80
Osztrák járadék ezüst	96.80
Osztrák járadék arany	95.—
Koronajáradék	97.50
1860-iki államsorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1690.—
Magyar hitelbank részvény	668.50
Osztrák hitelintézet részvény	667.—
Osztrák-magyar államvasut	662.—
20 frankos arany (Napoleondor)	19.31

REGENY-CSARNOK.

A kétlekű ember.

— Regény. —

Írta: Groller Balduin.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Radó Isz.

[19]

(Folytatás.)

NYOLCZADIK FEJEZET.

Riegler báró kitűnő kedvben volt. Művészekkel szivesen mulatott és Scarpiban különben is saját művét tisztelte. Az a tudat, hogy belőle művészt csinál, meggyőződéséé érlelődött benne és már most örvendett az előrelátható sikeren.

Scarpi pedig e barátság értékét meg tudta becsülni és szinte érezte miként növekedik tekintélyben, mikor a báró karján a nagy tömeget keresztül a szomszédos terembe lépett. Riegler báró a bécsi előkelő társaság legkimagaslóbb alakjait mutatta be Scarpinak és ez alkalommal nem mulasztotta el a fiatal művész érdekében a reklámdob megütését.

— Most azonban szomjas vagyok — szólt a báró, mikor a bemutatási körutat befejezték. Jöjjön kedves Scarpi, üritsünk egy poharért.

És egy lakájt intve magához, szomorodnit hozatott; aztán Scarpival egy kis asztalka mellé telepedett. Scarpi nyugodtságot színlelt, de szive hatalmasan dobogott az örömtől és sokért nem adta, hogy a világ ily bizalmas együttlében látta őt a báróval.

— Mit szól ön, kedves Scarpi — kezdé a beszédet a báró, mikor az aranyárga italt a pohárba töltötte — leányom ábrándjaihoz? Tulajdonképen a dolognak egészséges magva van, az tény; nem találja?

— Még nem ismerem ez ábrándokat. Ép akkor akart a kisszony beavatni, mikor báró ur hozzánk lépve, elragadt onnan.

— En azt hittem, hogy ön már mindent tud. Mert láttam, amikor leányom az ő tanácsadójának bemutatta. Engem érdekelne az ön véleménye is. Az én leányom, csodálatos teremtettség; olyan kutató fejcskéje van és igazán mondom, nem tudom, hogy honnan örökölte, tölem nem és anyjától sem. Tudja-e, hogy addig nem nyugodott, míg mint tanítónő államvizsgát nem tett?

— Csak hódolat illeti meg azért!

— En természetesen nem elleneztem és azt sem bántam volna, ha tényleg a tanítói pályára szánja magát. Nagyon nem lett volna innyemre; de tulajdonképpen ő maga sem akart ennyit; csak benne van az ösztön: lenni valaminek és minden áron szeretné, ha hivatása volna. Százszor megmondtam már neki, hagyja el ez ábrándjait, avagy legalább ne vegye azokat oly komolyan. Hiszen elég szép, jó és kedves; imádokban nincs és nem is lesz hiány. Ha kedve van magasra törhet.

— Azt elhiszem — szolt Scarpi. Egy ilyen teremtés és egyedüli örököse e nagy vagyonnak — hogynem törhetne magasra.

— E fölött tehát vitatkozni nem lehet. Hiszen mindig mondom neki: hivatásról ne gondolkozzék, férjhez megy. Lesznek palotái, birtokai és lesz nagy háztartása. Ez elég hivatás és dolgot is ad. A fő dolog pedig: ha gyermekei lesznek — édes istenem, kell-e ennél szebb hivatás?! Ha majd annyira jutunk, azt hiszem gondolkodása a nő sorsa és „hivatása“ fölött majd csak megváltozik, E tekintetben nyugodt vagyok, de egyelőre nem lehet vele beszélni. Akár mit mondom neki, nem használ ő csökönyösen megmarad eszméinél. Hogy férjhez fog-e menni, azt ő még nem tudja, de annyit tud, hogy neki cselekedni kell valamit, nehogy fölöslegesen töltse el életét.

— A bárónő elfelejti, hogy a fölösleg a leg-szebb valami ezen a világon.

— Ami ezt illeti, fiatal barátom, mondhatom, hogy ennél már jobban tetszik leányom filozófiája az önénél. De hallgasson meg: Leányom pár hó előtt azzal a komoly kérdéssel állt előm, hogy mondjam meg neki, mennyi hozományt biztosítok a számára. Természetesen kinevettem őt. Amennyit akar — mindent. En vagyona kezelőjének tekintem magam és egész igyekezetem csakis arra irányul, hogy ezt a vagyont meg is tartsam a számára. De ezzel ő nem elégedett meg. Személyes vagyonra tartott igényt, mely fölött szabadon rendelkezhetne. Képzelteti, hogy mennyire meglepett e kívánsága. De én megadtam amit kért és kijelentettem, hogy vagyona fölött szabadon rendelkezhet és csak annyit kértem, hogy mint tanácsadót és vagyonkezelőt tekintsen engem. És ekkor értesültem arról a hatalmas eszméről mely őt az utóbbi időben foglalkoztatta.

— Mőfdelett kíváncsi vagyok, báró ur.

— Alexandrine menhelyet akar létesíteni börtönviselt nők számára. E célnak akarja szentelni magát kizárólag; ekkor aztán az a jól eső érzés tölténél, hogy nem hiába élt e világon.

— És ön beleegyezett, báró ur?

— Tudja, kedves Scarpi, ha én megigérek valamit, úgy azt meg is tartom. Amellett ez az eszme tényleg nagy és szép. Magyarázta meg egyszer a tervet; leányom ahhoz jobban ért, mint én. Ő nagyon komolyan veszi a dolgot. Természetes, hogy ez nem az a társadalmi légkör melyet leányomnak szántam, de ha ő akarja — és ez komoly és szent akarata — úgy hiába kísérelném meg őt eltéríteni ettől. Képzeld például, ha zárdába kíváncznék, nem borzasztóbb csapás lenne az rám nézve. En tehát beleegyeztem és így csak annyit volt hátra, hogy a dolgot gyakoroltam, értelmes emberek kezébe tegyük.

Riegler újból töltött, majd így folytatta:

— Gyakorlatias ember vagyok és bizonytalan dolgokba nem ugrom bele. Így hát szakembereket kellett keresnünk. Beléptem tehát a börtönviseltelk segélyezésére alakult egyesületbe, ahol mindjárt a választmányba hoztak be. Ez volt a célom, mert így sokat tanulhattam. Az üléseken nyugodtan hallgattam és csakhamar megtudtam azt amit tudni óhajtottam. Megtaláltam azokat az embereket, akiket

kerestem. Az a két férfi, akivel leányom az előbb megismerkedett önt, azok a legszakértettebbek a dologban. Ezeket házamhoz hívtam és bemutattam leányomnak. Választásom kitünő volt. Tüzzel, hévvel dolgoznak az eszmén. A kormánytanácsos minden este bejön Bécsbe és így leányomnál nap-nap után szűkkörű tanácskozások folynak. A szervezeti szabályzattal már elkészültünk és így mihamarabb letehetjük már az alapkövet.

Riegler báró szeretett volna még egy órát így elcsevegni, de a háziuri kötelesség elszóltotta. Ezért ismét elvegyült a vendégsereg között és Scarpi magára hagyva, gondolkozhatott mindarról, mit most hallott. Érdeklődése nagy mértékben fokozódott, már azért is, mivel Alexandrine személyisége új alakban tünt föl előtte. Együttal megszégyenítve és lehangoltnak érezte magát. Mert derengeni kezdett benne a tudat, hogy nem helyesen bánt vele, ha megakarta nyerni. Ő pedig megismerni, meghódítani akarta őt.

E terve azonban még nem állt előtte elég világosan.

Különben nagy biztossággal lépett föl nők körében és fiatal hölgyek társaságában. Most azonban meggyőződött arról, hogy Alexandrine személyiségét nem ítélte meg helyesen és így a szokásos szeretetreméltósággal sokra nem mehet.

Birni akarta őt és ha nem is egy életre, legalább regényének egy fejezetét akarta vele betölteni. Önzése e tekintetben határtalan volt.

Es ha eddig hamis utakon járt is — és hogy azon járt azt hamar belátta — hogyan térjen a helyes utra?

Nem volna-e helyes, ha mint jó barátja ellenezné tervét és annak kivihetlenségét föltárná előtte? Hátha ez uton hamarabb célra érhet. Veszélyesnek elég veszélyes volt a dolog. Kedvencszelméjét rombolja szét? — gondolta. Hátha így elveszti az ő jóakarátát. Ezt alaposabban kell megfontolni.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdely felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszl. ról reg. tel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszl. délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—	Gyorsvonat délelőtt	8.23
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

IDEGENEK ARADON.

— November 5. —

Fehér Kereszt szálloda. Weisz Lipót utazó Temesvár. — Jancsa Ignác utazó Bécs. — Grossman Jakab kereskedő Szeged. — Dauer Frnest utazó Trieszt. — Tallian Antal őrnagy Budapest. — Herlich Ede utazó Budapest. — Pollák Sándor kereskedő Vásárhely. — Lakner Bertalan ezrodrvos Lugos. — Kuhn Szidonia magánzóné Berna. — Blath Mór utazó Budapest. — Wald Zsigmond utazó Bécs. — Horváth Jenő utazó Budapest. — Marbach Bernát utazó Budapest. — Zerner Arnold utazó Bécs. — Rónai Pál utazó Budapest. — Mayer Károly utazó Bécs. — Manheit Henrik utazó Budapest. — Steinbach Felix utazó Bécs. — Nyári Géza utazó Budapest. — Schneider Herman utazó Budapest. — Veinberger Mihály utazó Budapest. — Weiner Simon utazó Bécs. — Löwinger Mór kereskedő Vác.

Központi Szálloda. Vancsó Gyula országos képviselő Budapest. — Fialka Károly alispán Lugos. — Bauer Samu utazó Budapest. — Stern Ignác utazó Budapest. — Báró Radossevich Lajos földbirtokos Szakul. — Röder Ottó bányagazgató Offenbánya. — Genis Ede kereskedő Oola Fruged. — Pekárek Rudolf utazó Bécs. — Mebusz Gusztáv utazó Bécs. — Weisz Henrik tisztviselő Budapest. — Singer Hugó tisztviselő Tutalfalva. — Deits Armin gyárvezető Borosjenő. Saenger Mór kereskedő Krakó. — Geisz József jegyző Hidegkut. — Fischl Jakab kereskedő Prág-Karolinenthal. — Varga Gyula utazó Budapest. — Herschkovics József kereskedő Mező Zah. — Vlossek Vendelné kereskedő Vinga.

Nádor szálloda. Breuner Antal és neje igazg. tanító M.-Kovacs háza. — Besán József gör. kel. lelkész B.-Gyula. — Ulman József és családja főerdész M.-Szlatina. — Gregus József és neje birtokos Agris. — Frazila József és neje birtokos Agris. — Fericsán József és neje birtokos Agris. — Garlati István iparos Pécska. — Musca János papjelölt Ó-Szt.-Anna. — Nibia Jusztin okl. jbiró Kujed. — Szelecsán György és neje gör. kel. plébános Felmenes. — Weissberger Pál kereskedő M.-Radna. — Bacta Illés községi jegyző Kerülő. — Braun Bernát utazó Makó. — Ländler Jakabné és leánya kereskedő Allió. — Kövér Andor és neje földbirtokos Kemény-Fok. — Oláh Elek kir. mérnök Kisjenő Erdőhegy. — Szimonics Gusztáv utmester Borosjenő. — Markovics Arkadije könyvelő Ujvidék. — Özv. Putics Andrásné nyugalmazott körjegyzőné Nagyhalma. — Dr. Russu Janos és neje körorvos Brád. — Klen József főpinczér Budapest. — Nagy Mihály géplakatos Repszeg. — Ark János földbirtokos Temesvár.

Városi színház.

Bérlet 39. sz.

Páratlan.

Kedden, 1900. évi november hó 6 án.

A bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban, 4 képb. Szövegét irták: Antony Mars és Maure Hennequin. Fordította: Heltai Jenő. Zenéjét szerzte: Viktor Reger.

SZEMÉLYEK:

III. Ernő . . .	László Gy.	Pontgibaud . . .	Boda F.
Chatellerault . . .	Erczkövy K.	Polgármester . . .	Czakó V.
Beaugency . . .	Hegyessi Gy.	Fred	Sólyom L.
Pontbichet . . .	Szadai F.	Márkiné	Felhő Rózsi.
Trenitz	Palágyi L.	Thea	Rédei Szidi.
Celestin	Nyilassi M.	Marschalné	Tolnainé.
Jellivet	Neimes S.	Sarah	Harmath J.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Dr. Szalay Károly

ügyvédi irodáját 3122

Templom-utcza, Minorita-palotába

(Főlépcső, I. emelet, balra)

helyezte át.

Dr. Keresztes Gyula

ügyvédi irodáját

a mai naptól kezdve

Széchenyi-utcza 9-ik sz. alá

(Nikolits-ház I. emelet)

helyezte át.

4483—1900. tkvi sz.

Arverési hirdetés kivonat.

A kisjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Mazere Alexa végrehajthatónak, Maler Jusztin végrehajtható, szenvedő elleni 200 korona tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. járásbiróság területén lévő, Székudvaron fekvő, a székudvari 284. sz. tkjvben A. + 2. r., 669—670. hrsz. a. foglalt egész ingatlanra az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a alapján az árverést 622 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi november hó 26-ik napján d. e. 9 órakor Székudvar község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 62 kor. 20 fillt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. czikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 8333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi szept. hó 12. napján.

A kisjenői kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Tabajdy,
kir. it. táblai bíró.

3123

3513—1900. tksz.

Póthirdetés.

A világsi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Victória ákarék- és hitelintézet rtársaság aradi czég ugy társai végrehajthatóknak Luka Juon kovaszinczi végrehajtást szenvedett elleni 420 kor. 400 kor., 520 kor., 1000 kor., 310

kor., 616 kor., 120 kor. és 410 korona tőke s járuléki iránti végrehajtási ügyében 2980/1900. tkvi sz. a. kibocsátott árverési hirdetésben, a Világosi kir. járásbiróság területén lévő, Arad megyében fekvő, a kovaszinczi 162 sz. tkvben az A. I. 1—7 sor sz. a. felvett 159 összeirási beltelkes ház és 1/4-ed külállományu földre 1630 kor. és ugyan azon számu tkjvben az A + 1. sorsz. a. felvett 12 frt 75 kr. szőlő dézma váltással terhelt szőlőre 68 korona a kikiáltási árban Kovaszincz község-házához 1900. évi november hó 14-ik napjának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t. cz. 167. §-a alapján a Kaiser József pankotai lakos végrehajtható érdekében és 108 kor. tőkekövetelés s járuléki kielégítése végett megtartatni fog.

Világoson, 1900. október 19. A kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál.

Aknay,
kir. bíró.

3114

Battonya község előljárósága.

5739—1900. sz.

Hirdetés.

Közhírré tétetik, hogy Battonya község határában folyó évi október hó 29-én 1 darab magyar faju bika, 4—5 éves, füstös szőrű, közép magas, bélyeg és jegytelen, 180 koronára becsült állat felfogatott.

A tulajdonos folyó évi november hó 25-éig alulirt községi előljárónál jelentkezhetik s tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat, mint gazdátlan jószág, 1900. évi november hó 25-én d. u. 4 órakor nyilvános árverésen elfog adatni.

Battonya község előljáróságától, 1900. évi november hó 3-án.

Községi előljáróság.

3124

Külön játék és diszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Színházi Versenybazár
a vértanu szoborral szemben.

Bőr pénzerszények	7 krtól,	Szines férfi ingek redős mellel	93 krtól,
Iskola táskák	15 krtól,	Férfi harisnyák párja	8 krtól,
Könyvtartó szíjjak	15 krtól,	Férfi harisnyák kötött p.	14 krtól,
Zsebkések	10 krtól,	Férfi trico alsó ingek	55 krtól,
Ruha és hajkefék	15 krtól,	" " nadrág	50 krtól,
Csont evőeszköz párja	15 krtól,	" vászon nadrág	49 krtól,
Tiszta aczél evőeszköz p.	30 krtól,	Női ingek és fűzők	49 krtól,
Bőr dohánytárcza	19 krtól,	Női harisnyák	12 krtól,
Gummi nadrágtartók	15 krtól,	Női keztük	15 krtól,
Konty- és oldal-fésűk	5 krtól,	Női fehér gallérok	12 krtól,
Hajcsattok és hajtük	3 krtól,	Női fehér kézelők	15 krtól,
Bontó és sűrű-fésűk	15 krtól,	Moare selyem-öv minden színben	35 krtól,
Kepes albumok 100 lap.	40 krtól,	Női bőr-övek	30 krtól,
Piaczi vásár táskák		Női trico alsó-ingek	40 krtól,
patent amerikai bőrb. 15 krtól,		Női mosó (voál) kötök	21 krtól,
Legujabb óra szerkezetű felhuzó játékok	40 krtól,	Fél szines szelű zsebkendő tztja	55 krtól,
4 soros gallér drbja	11 kr.,	Gyermek teli trico	30 krtól,
1 soros kézelő párja	11 kr.,	Gyermek harisnyák	7 krtól,
Férfi ingek sima mellel	85 krtól,		
" " redős mellel	87 krtól,		

Külön játék és diszműaru osztály 7—15 kros szabott árakkal.

Külön játék és diszműaru osztály 7—15 kros szabott árakkal.

Külön játék és diszműaru osztály 7 és 15 kros árakkal. óriási választékban. És sok ezer elő nem sorolt tárgy: alkalmi ajándékok, toillet cikkek, dessert servicek, mocca garnitúrák, liquer servicek gyertyatartók, kezi kosarak, sétabotok, fényképállványok, fogkefék, mosdószappanok, fali dísztányérok, butor és szőnyegporlók, kezi, fali és japán legyezők, inggombok, stb óriási választékban kaphatók

a színházi versenybazárban
a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és diszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Arverési hirdetés kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az Aradi Ipar és népbank végrehajthatónak, Tóth Pál és Tóth Pálné ösmeretlen örökösei végrehajtást szenvedett elleni 760 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Arad városában fekvő az 5722. sz. tkjvben A. + 2. sor. 5879/b. hrsz. a. felvett ingatlanságra 152 kor. becsértékben továbbá ugyanezen telekkönyvben A. + 3. sor 5877/b hrsz. a. felvett ingatlanságra 726 korona becsértékben és ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi december hó 10-ik napján d. u. 3 órakor az igazságügyi palota 48. sz. irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 15 kor. 20 fill., illetőleg 72 korona 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1900. évi szept. hó 2-ik napján. — Az aradi kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,
kir. trszéki bíró.

3115

4625—1900. tkv. sz.

Arverési hirdetés kivonata.

A kisjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Aradmegye gyámpénztára végrehajthatónak, Steiner Józsefné végrehajtást szenvedő elleni 269 kor. 17. fill. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a kisjenői kir. járásbiróság területén lévő, Simonyifalván fekvő, a simonyifalvi 139.sz. tkjvben A. I. 1. r. 295—296. hrsz. alatt foglalt ingatlanak Steiner Józsefné szül. Lövinger Hedviget illető felére az árverést 853 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi november hó 29-ik napján délelőtti 9 órakor Simonyifalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 85 korona 30 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1900. évi szept. hó 17-ik napján.

A kisjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Tabajdy,
kir. it. táblai bíró.

3126

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkifünőbb, teljesen ártalmatlan, vegyíztta és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet azeploát, májfoltot, pattanást, hórtakát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is tőbe bájos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményem a nemtűságu m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel látfattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fellelöseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt. szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerkereskedésben.

KASSOWITZ FÜLÖP

férfi-, fiu- és
gyermek-ruha
≡raktára≡

ARADON, Andrassy-tér 9., a Minorita-templommal szemben.

Mérték utáni megrendelések pontosan és izléselesen eszközöltetnek.

!!! Ma utoljára látható!!!

Elsőrangú különlegesség!

A világ legnagyobb csodája!

Itt először látható!

A Párisból visszaérkezett világhírű (nagy-kőrösi) óriás leányka, ki Párisban a legnagyobb feltűnést keltette, most hazánk nagyobb városait meglátogatja és mindenütt csak rövid ideig tartózkodik.

A világ szépsége, amelyet megmagyarázni az ember szóval képtelen, azt csakis szemmel látni kell.

Az 5 éves

óriás leányka,

aki 145 cm. magas, 130 font nehéz

— és akinek az ujján levő gyűrűn egy koronás pénz kényelmesen áttehető. —
Az óriás leányka a párisi világkiállításon be lett mutatva a köztársasági elnök urnak és a legnagyobb dicsőretet nyerte.

Belépti-díj 20 fillér, kisgyermekeknek és katonáknak 12 fillér.

Szives pártfogást kér tisztelettel 3106

Kisvárdai Barcsy Antalné,
a világhírű szegedi körszakálás nő, az óriás leányka impresszáriója.

Látható — naponta reggel 8 órától, esteli 9 óráig —
Szabadságtér 6. sz., Pöltzl-kávéház mellett.

4997. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a bulzai és pozsgai 1900—1909. évi vágások fakészleteinek eladása ügyében folyó évi 4702. számú intézkedésünket folyó évi november hó 12-ére hirdett árverés a nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Minister urnak folyó évi 81978/I/1. a. számú rendelete folytán nem lesz megtartva.

Lippa, 1900. november hóban.

3152 A m. kir. Főerdőhivatal.

Ékszertergelyak

ezüst evőeszközök és valódi schweiczi órák alkalmi vételek által a legjutányosabb árban kaphatók: 2933

Ugyanitt arany, ezüstneműek és

≡ ZÁLOGJEGYEK ≡

legmagasabb árban megvétetnek

DEUTSCH IZIDOR

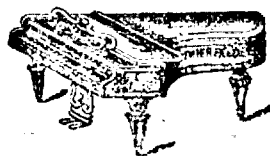
órák, ékszerész Templom-u. Minorita-palota.

KRISPIN JÓZSEF

hangszertermében

Aradon, Deák Ferencz-utca 28. sz. a. levő

(saját házában.)

A gazdag készletben levő új és átjátszott zongorák és harmoniumok eladás és bérbeadásra a legjutányosabb árban rendelkezésre állanak a n. é. közönségnek.

Zongora hangolások és javítások jutányos ár mellett.

Ugyanott minden más hangszerek u. m. hegedűk és hangszerekhez szükséges kellékek, egyes alkatrészek nagy választékban kaphatók.

Az összes bel- és külföldi zeneirodalmi újdonságok mindig készletben vannak s minden legújabb zenemű hangjegyei kaphatók.

Harmincezer kötetből álló szépirodalmi kölcsönkönyvtár, magyar, német és francia munkákból havonként 80 krajczár, kötetenként 50 krajczár olvasási díj mellett.

Üzletemet a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlva, biztosítom lelkiismeretes, pontos kiszolgálásról. 2723

Krispin József, ARAD, Deák Ferencz-utca 28. szám alatt.

≡ Jutányos áron ajánlom még a készlet tart ≡

Rövidáru-, női pipere-, uri divat, diszműárú- és cipőraktáramat

RUZSONYI ENDRE

ARAD, Andrassy-tér, Neuman-palota.

Legnagyobb választék női divatcikkekben:

Diszkötények
Szoknyák
Napernyők
Harisnyák
Kesztyűk
Czipők
Derékfűzők
Blousok
Legyezők
Illatszerek és
Diszműárukban.

Legnagyobb választék uri divatcikkekben:

Férfi kalapok
Ingek, kézellők
Gallérok, kesztyűk
Zsebkendők
Esőernyők
Harisnyák
Czipők
Utazó és kézi bőröndök.
Polyton új választék
Nyakkendőkben
Sport és utazó sapkák.

Teveször és Sporttakarók, valamint Plaidék, valódi angol gyártmány.

Karlsbadi czipők hölgyek, urak és gyermekeknek. 3108

Szallagok, Bársony, Plüss, Zsinórdiszkek, Csipkék és Betétek.

Selymek, Duchesse, Ottoman, Surah, Atlas, Pongis, Moriee, Crépe, Mousseline, stb.

*** Városi és megyei telefon 439. ***

WEINBERGER FERENCZ

arany-, ezüst- és ékszerüzlete Aradon, Központi szálloda. 2987

Ajánlja dús raktárát mindennemű arany-, ezüst ékszerárak és a legpontosabban járó kitűnő schweiczi sebórákban.

Régi és tört aranyak készpénzért megvétetnek vagy pedig más kiválasztott tárggyal becseréltetnek.

Saját elsőrendű ékszerkészítő és javító műhely.